

ALUMINIJ

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE GLINICE
IN ALUMINIJA „BORIS KIDRIČ“ KIDRIČEVO

Štev. 5

Maj 1975

Letnik XII.

Delovna organizacija posluje v letošnjem letu po dokaj neugodnih pogojih v primerjavi s predhodnim letom. Težav, ki nas spremljajo in tistih, katere še lahko pričakujemo, se verjetno vsi zavedamo, zato moramo celotni sistem poslovanja — gospodarjenja TOZD usmeriti v uspešno premagovanje teh težav. Ugotovimo lahko, da se vsi tega zavedamo, da je potrebno na vseh področjih našega dela iskati možnosti za racionalnejše gospodarjenje.

V okviru plana poslovanja TOZD za leto 1975 smo si zadali določene naloge, ki bodo omogočile, če jih bomo realizirali, doseči učinkovitejše poslovanje. Za aktiviranje neizkoriščenih rezerv, uvedbo racionalizacij, izboljšav in boljšega gospodarjenja smo si pripravili poseben program ukrepov za aktiviranje notranjih rezerv v TOZD in OZD v letu 1975 (Stabilizacijski program). Ta program ukre-

in sprejema v TOZD pa so se z njim seznanili tudi predstavniki samoupravnih organov in ostali zaposleni delavci TGA.

Stabilizacijski program je sprejet in je sestavni del sprejetih letnih planov poslovanja TOZD za leto 1975.

Ugotovljamo, da smo tudi v TGA začutili potrebo po določenih stabilizacijskih ukrepih, razen tega nas tudi obvezuje Resolucija o družbeno-ekonomski politiki in razvoju SR Slovenije ter neposrednih nalogah v letu 1975, da se obnašamo na vseh področjih našega dela skrajno racionalno. S tem v zvezi Resolucija navaja: »Leto 1975 bi moralo biti leto vsestranskega varčevanja in racionalnega obnašanja na vseh področjih in na vseh ravneh, predvsem v smeri zmanjševanja stroškov poslovanja. Vsi nosilci družbene in gospodarske aktivnosti morajo sprejeti svoje programe varčevanja in ukrepe za

STABILIZACIJSKI PROGRAM V TGA:

ŠIROKA FRONTA IN PRECIZIRANA ODGOVORNOST

pov so pripravile strokovne službe TOZD in TGA; z njim so seznanjene družbenopolitične organizacije, ki morajo biti glavni pobudnik za njegovo realizacijo. Poleg družbenopolitičnih organizacij so s programom seznanjeni delavci TGA, v času javne obravnave

njihovo izvajanje. Na vseh ravneh je potrebno ponovno proučiti investicijske načrte in programe ter jih prilagoditi razpoložljivim sredstvom. Programi varčevanja v organizacijah združenega dela morajo zagotoviti racionalnejšo porabo surovin in reproduk-

cijskega materiala ter večje izkoriščanje zmogljivosti, izboljšanje organizacije dela in povečanje produktivnosti dela ob učinkovitejši izrabi delovnega časa in večji delovni disciplini. Zastavljene naloge in usmeritve morajo upoštevati delavci v združenem delu

ter vsi drugi nosilci razvoja in družbeni dejavniki, ki prejemajo in izvajajo konkretne akcijske programe in plane na svojem delovnem področju. Za uspešno uresničevanje zastavljenih ciljev bo potrebna tudi polna podpora in aktivno neposredno sodelovanje vseh družbenopolitičnih organizacij.«

Sprejeti stabilizacijski program TGA kot celote je zbir ukrepov za aktiviranje rezerv TOZD in delovne skupnosti Skupnih služb. Program TOZD Tovarne glinice in Tovarne aluminija sta zelo konkretna in definirata realne stabilizacijske naloge s predvidenimi pri-

hranki. Storitveni TOZD prav tako predvidevata v programu racionalnejše poslovanje, vendar so naloge bolj ali manj okvirne. Podobno je tudi v programih nekaterih služb v delovni skupnosti Skupnih služb.

Skupni stabilizacijski program je sestavljen iz:

- programa ukrepov organizacijskih enot
- vrednostnega prikaza programov in
- terminiranja stabilizacijskih ukrepov, t.j. iz rokovnika.

VREDNOSTNI PRIKAZ STABILIZACIJSKIH PROGRAMOV

Z realizacijo zastavljenih nalog v okviru programa ukrepov za aktiviranje notra-

njih rezerv predvidevamo, da bi lahko dosegli naslednji vrednostni prihranek:

	v000 din
— TOZD Tovarna glinice	4.225
— TOZD Tovarna aluminija	13.619
— TOZD Vzdrževanje	1.396
— TOZD Promet	128
— Delovna skupnost Skupnih služb	3.601
Skupaj TGA	22.969

TERMINIRANJE STABILIZACIJSKIH UKREPOV — ROKOVNIK

Predvidene stabilizacijske naloge bodo v glavnem realizirane v letu 1975, vrednostni obračun obsega samo te. Za izpolnitev nekaterih predvidenih nalog bo potrebno opravi-

viti določena pripravljalna dela, zato smo v terminskem planu definirali:

(Nadaljevanje na 4. strani)

Na proslavi (vaji) v Mostju so sodelovale tudi pripadnice enote SLO iz TGA

Poročilo o zaposlenih, izostankih in nadurah

za prvo četrtletje 1975

TOZD	Zaposleni		Na delu			Boleznine		D o p u s t i						Ostali izostanki		Nadure			
	Štev. delav.	ure	Štev. delav.	štev. ur	%	štev. ur	%	RD		PD		ID		OP		NI		štev. ur	%
								štev. ur	%	štev. ur	%	štev. ur	%	štev. ur	%	štev. ur	%		
Tovarna glinice	367	196 544	333	178 378	90,7	8 832	4,5	8 616	4,4	—	—	396	0,20	293	0,15	70	0,03	74	0,04
Tovarna aluminija	576	305 088	500	268 001	87,8	20 453	6,7	16 352	5,3	128	0,04	888	0,29	1105	0,36	1131	0,37	1354	0,44
Vzdržev.	481	257 816	416	222 973	86,5	17 330	6,7	8 288	3,2	—	—	1420	0,55	547	0,21	138	0,05	3878	1,50
Promet	176	94 520	155	83 001	87,8	3 867	4,1	6 028	6,4	—	—	272	0,29	17	0,02	33	0,03	1519	1,60
Skupne službe	367	196 712	317	169 770	86,3	9 635	4,9	7 372	3,7	880	0,45	512	0,26	5	—	146	0,07	4022	2,04
TGA	1967	1 050 680	1721	922 123	87,8	60 117	5,7	46 656	4,4	1008	0,09	3488	0,33	1967	0,19	1518	0,14	10 847	1,03

Gasilci na zborovanju v Mostju

Kako smo poslovali?

Iz tabel I. in II. je razvidno, kako smo poslovali v aprilu 1975 in v času od I. — IV. 1975.

Indeks 1975/1974 prikazuje odnos dosežene proizvodnje nasproti enakemu obdobju lanskega leta.

I. Dinamika proizvodnje — indeksi fizičnega obsega

Obrat — mesec	Plan	Doseženo		
		v mesecu	kumulat.	1975/74
A. GLINICA				
1. Izluženo:				
— marec	100	98	102	103
— april	100	97	101	103
2. Kalcinirano				
— marec	100	99	101	101
— april	100	107	103	99
B. ALUMINIJ				
3. Elektroliza A:				
— marec	100	102	101	217
— april	100	104	102	178
4. Elektroliza B:				
— marec	100	106	107	112
— april	100	106	106	112
5. Elektroliza B-12 P:				
— marec	100	113	113	99
— april	100	115	114	96
6. Elektroliza B-12 S:				
— marec	100	112	110	88
— april	100	110	110	94
7. Livarna:				
— marec	100	107	103	142
— april	100	105	103	134
8. Anodna masa:				
— marec	100	103	92	110
— april	100	105	95	113

II. Prikaz porabljenih surovin na enoto proizvoda — IV/1975

Na 1 tono proizvoda	Plan	Indeks	
		april	I-IV/1975
I. GLINICA			
Al hidrat Al₂O₃:			
— boksit	100	107	103
— NaOH 100%	100	74	91
— para	100	95	97
— el. energija	100	97	97
2. ALUMINIJ			
Hala A:			
— glinica	100	100	100
— anodna masa	100	94	94
— kriolit	100	24	66
— Al fluorid	100	72	72
— el. energija	100	97	99
Hala B:			
— glinica	100	100	100
— anodna masa	100	97	95
— kriolit	100	25	64
— Al fluorid	100	68	66
— el. energija — kemija	100	94	94

Hala B 12-P:

— glinica	100	100	100
— anodni bloki	100	94	95
— kriolit	100	88	88
— Al fluorid	100	51	68
— el. energija — kemija	100	97	98

Hala B 12-S:

— glinica	100	100	100
— anodna masa	100	97	98
— kriolit	100	92	91
— Al fluorid	100	50	64
— el. energija — kemija	100	101	101

3. ANODNA MASA

Za izvoz:

— petrolkoks	100	101	101
— katranska smola	100	98	99

Za domačo uporabo:

— petrolkoks	100	103	102
— katranska smola	100	95	96
— el. energija	100	88	94

NEZGODE V APRILU

Prikaz nesreč po TOZD in DS SKUPNE SLUŽBE

Aprila se je poškodovalo 16 delavcev

	na poti	na delu	skupaj
TOZD ALUMINIJ	—	2	2
TOZD GLINICA	—	4	4
TOZD VZDRŽEVANJE	—	8	8
TOZD PROMET	1	1	2
DS SKUPNE SLUŽBE	—	—	—
SKUPAJ:	1	15	16

ŠTEVILO NEZGOD PO VZROKIH:

nepredvidnost pri delu	10
prometna pota	2
neuporaba osebnih zaščit. sred.	1
kršenje cest. promet. predpisov	1
neurejeno delovno mesto	1
stroji in strojne naprave s hibo	1

Aprila so se poškodovali naslednji delavci:

TOZD ALUMINIJ

1. Jože Štefančič, mat. št. 3844, iz elektrolize A, se je ponesrečil 13. aprila. Pri prestavljanju je cev v stojalu zdrsnila in zadela delavca na nartnem delu desne noge, kjer mu je povzročila lažjo poškodbo.
2. Ludvik Potočnik, mat. št. 4001, iz livarne, se je ponesrečil 9. aprila. Pri hoji ob prikolicci, katero je vlekel traktor, se je spotaknil in je dobil nogo pod kolo prikolice. Utrpel je lažjo poškodbo na gležnju leve noge.

TOZD GLINICA

1. Alojz Rožman, mat. št. 2422, iz glinice - beli del, se je poškodoval 6. aprila pri posluževanju črpalke gostega luga. Na črpalci je dotrajalo tesnilo, zato je pri zagonu mimo tesnila brizgnil lug. Utrpel je lažjo poškodbo po obrazu.
2. Maks Bezjak, mat. št. 2007, iz glinice — beli del, se je ponesrečil 2. aprila pri čiščenju vodne zapore pri rezervoarjih za redki lug. Z orodjem se je udaril po mezinco leve roke.
3. Bogomir Toplak, mat. št. 3444, iz skupine za sprotno vzdrževanje, se je ponesrečil 10. aprila. Pri nošnji železnega profila na varjenje se je spotaknil, železo pa mu je padlo na desno nogo in mu poškodovalo gleženj.
4. Anton Kokol, mat. št. 3515, iz kotlarne, se je poškodoval 21. aprila. Ponesrečenec je s sodelavcem opravil remont na traku št. 2. Pri tem delu je stopil mimo podesta in si pri padcu poškodoval levo stran prsnega koša.

TOZD VZDRŽEVANJE

1. Gabriel Senjor, mat. št. 1673, iz strojnega vzdrževanja, se je ponesrečil 24. aprila pri popraviljanju pnevmatskega orodja. Z izvijačem se je močno vbodel v kazalec leve roke.
2. Drago Lončarič, mat. št. 3067, iz strojnega vzdrževanja, se je ponesrečil 17. aprila pri vožnji s kolesom. Peljal se je do obrata Anodne mase; na spolzki cesti je padel s kolesa in si poškodoval koleno.
3. Daniel Colnarič, mat. št. 3959, iz strojnega vzdrževanja, se je ponesrečil 3. aprila. Pri sestavljanju bobnov se je z orodjem udaril po zapestju in pri tem utrpel lažjo poškodbo na zapestju desne roke.
4. Franc Vajsbaht, mat. št. 2516, iz gradbenega vzdrževanja, se je ponesrečil 21. aprila pri demontaži cevne odra v kotlovnici hale A. Naslonil se je na vročo cev za vodo in se pri tem opekel po vratu.

(Nadaljevanje na 5. strani)

KOMENTAR

Tabela prikazuje zaposlenost, izostanke in nadure za prve tri mesece v letu 1975. Če te podatke primerjamo z enakimi podatki za leto 1974, opazimo določene razlike. V vseh TOZD se je v primerjavi z enakim povprečjem povečala prisotnost na delu: v TOZD Glinica z lanskimi 82,8% na 90,7% predvidenega števila delovnih ur, v TOZD Aluminij z 78,9% na 87,8%, v TOZD Vzdrževanje s 76,4% na 86,5%, v TOZD Promet z 80,7% na 87,8% in DS Skupne službe z 77,8% na 86,3%. V celotni TGA se je prisotnost povečala z 79,0% na 87,8%.

Pri pregledu izostankov opazimo, da se je delež bolezni pri izostankih minimalno povečal: v TOZD Glinica je delež bolezni enak lanskemu — 4,5%, v TOZD Aluminij se je povečal s 5,4% na 6,7%, tudi v TOZD Vzdrževanje so se povečale bolezni s 4,2% na 6,7%, v TOZD Promet pa so ostale enake letu 1974 — 4,2%. Bolezni so se minimalno povečale tudi v DS Skupne službe s 4,6% na 4,9%.

Na osnovi teh podatkov lahko ugotovimo, da se je delež bolezni v TGA povečal s 4,9 odst. na 5,7 odst.

Delež letnih dopustov se je v primerjavi z letom 1974 zmanjšal v TGA od 8,0% na 4,4% (kar je razumljivo glede na letni čas), medtem ko je delež porodniških in izrednih dopustov ostal na lanski ravni.

Tudi delež opravičenih in neopravičenih izostankov je ostal na lanski ravni, kar pomeni, da bomo morali temu problemu (zlasti neopravičenim izostankom) posvetiti več pozornosti in ugotoviti osnovne vzroke, zaradi katerih ljudje izostajajo, in čas, kdaj je največ neopravičenih izostankov.

Nadure v tem četrtletju so ostale na enaki ravni kot v letu 1974 (v letu 1974 1,45%, v prvem četrtletju 1975 pa 1,3 odst. vseh delovnih ur).

V času od 18. marca do 18. aprila 1975 so bili po daljši javni obravnavi sprejeti plani poslovanja TOZD za leto 1975. Kljub temu, da se je lahko vsak zaposleni v delovni organizaciji seznanil z osnovnimi planskimi nalogami v času, ko je bil letni plan TOZD v javni razpravi in postopku sprejemanja, želimo podati kratek izvleček sprejetih planov z namenom, da se z njimi resnično seznanijo vsaki zaposleni delavec.

Sprejeti letni plani (gospodarski načrti) nas obvezujejo, da izpolnjujemo planirane naloge, izpolnjene naloge pa omogočajo uveljavljanje pravic delovnega človeka. Osnovne značilnosti posameznih letnih planov poslovanja so:

1. TOZD TOVARNA GLINICE

— plan celotnega dohodka in njegova razdelitev v 000 din

Zap. št.	Elementi	Plan 1975	Doseženo 1974	Indeks 75/74
1	Celotni dohodek	444.301	374.217	119
2	Porabljena sredstva	406.010	342.544	119
3	Dohodek	38.291	31.673	121
4	Ostanek dohodka	5.675	4.873	116

Za doseg celotnega dohodka planira TOZD prodajo celotne proizvodnje. Prodaja se deli na interno in eksterno prodajo in slednja na domačo prodajo in izvoz. Ta plan je sestavljen iz količinskih in vrednostnih pokazateljev.

— količinski plan prodaje:

Zap. št.	Elementi	Enota mere	Plan 1975	Dosež. 1974	Ind. 75/74
----------	----------	------------	-----------	-------------	------------

I Interna prodaja:

1	Kalcinirana glinica	t	84.622	78.179	108
2	Al hidrat	t	256	44	582
3	Para	Gcal	49.284	50.863	97
4	Trda voda	m ³	2.029.100	1.822.800	111
5	Mehka voda	m ³	18.000	31.300	58
6	Tekoče gorivo	t	217	192	113

II Eksterna prodaja:

— domače tržišče:					
7	Al hidrat	t	12.000	10.867	110
8	Kalcinirana glinica	t	13.500	9.167	147
9	Trda voda	m ³	300.000	293.292	102

— izvoz:

10	Kalcinirana glinica	t	22.260	28.128	79
11	Vanadijeva sol	t	200	101	198

Ivan Jurišević je kontrolor elektro motorjev za vso tovarno.

— Srečala sva se v kompresorski postaji TOZD Tovarna aluminija. Tako mi je pričel razlagati pomembnost njegovega dela. Pravi, da je z zgodnjim odkrivanjem pomanjkljivosti na motorjih ogromno prihrankov. Vse napake, katere ugotovi pri svojem delu, sproti javlja elektro vzdrževanju.

V TGA dela vse od 1948. leta neprekinjeno. Pravi pa, da bo skoraj moral v invalidski pokoj zaradi kroničnega prehlada v kolenih. Moral bi na operacijo, vendar se je boji, ker mu ni zagotovljen pozitiven rezultat.

K.—n.

LETNI PLANI POSLOVANJA TOZD ZA LETO 1975 SO SPREJETI

Z UVELJAVLJANJEM PRAVIC DELOVNEGA ČLOVEKA POGOJENE OBVEZNOSTI

— vrednostni plan prodaje:

v 000 din

Zap. št.	Opis	Plan 1975	Dosež. 1974	Ind. 75/74
1	Interna prodaja	309.210	267.314	116
2	Eksterna prod. skupaj od tega:	132.664	98.390	135
	— domača prodaja	63.410	34.642	183
	— izvoz	69.254	63.748	109
	Skupaj prodaja (1+2)	441.874	365.704	121

— plan proizvodnje:

Zap. št.	Proizvod	Enota mere	Plan 1975	Dosež. 1974	Ind. 75/74
1	Al hidrat	t	126.000	121.506	104
2	Kalcinirana glinica	t	107.260	112.924	95
3	Para	Gcal	517.357	542.430	95
4	Trda voda	m ³	3.767.700	3.333.296	112
5	Mehka voda	m ³	608.300	638.060	95
6	Tekoče gorivo	t	20.734	19.727	105

— plan osnovnih surovin:

— za doseg plana proizvodnje so potrebne naslednje količine pomembnejših surovin:

Zap. št.	Surovina	Enota mere	Plan 1975	Dosež. 1974	Ind. 75/74
1	Boksit	t	302.778	287.559	109
2	NaOH 100%	t	12.222	13.078	93
3	Premog	t	151.443	164.555	92
4	Mazut	t	20.734	13.320	156
5	Al fluorid	t	43	13	3
6	Apno hidrirano	t	2.537	3.049	83

— plan osebnih dohodkov za doseganje planiranih nalog:

K v a r t a l

Planirani bruto OD v 000 din	K v a r t a l				Skupaj
	I.	II.	III.	IV.	
	5.493	5.726	5.961	6.077	23.257

2. TOZD TOVARNA ALUMINIJA

— plan celotnega dohodka in njegova razdelitev v 000 din

Zap. št.	Elementi	Plan 1975	Dosež. 1974	Ind. 75/74
1	Celotni dohodek	893.982	693.577	129
2	Porabljena sredstva	832.088	638.905	130
3	Dohodek	61.894	54.672	113
4	Ostanek dohodka	16.064	17.363	93

— količinski plan prodaje

Zap. št.	Elementi	Enota mere	Plan 1975	Dosež. 1974	Ind. 75/74
I Interna prodaja					
1	Lastna el. energija	GWh	25,2	22,9	110
II Eksterna prodaja					
— domača prodaja					
2	Al formati	t	21.000	11.906	176
3	E aluminij	t	6.000	10.329	58
4	Gnetne zlitine	t	3.000	4.516	66
5	Livarske zlitine	t	15.000	4.244	353
6	Pretapljanje Al	t	3.000	2.680	112
— izvoz					
7	Anodna masa	t	20.000	20.002	100
8	Al formati	t	—	8.032	—
9	Zlitina	t	—	659	—

— vrednostni plan prodaje

v 000 din

Zap. št.	Opis	Plan 1975	Dosež. 1974	Ind. 75/74
1	Interna realizacija	4.716	2.573	183
2	Eksterna realizacija od tega:	869.894	662.182	131
	— domača prodaja	784.834	460.401	170
	— izvoz	85.060	201.781	42
	Skupaj prodaja	874.610	664.755	132

— plan proizvodnje

Zap. št.	Proizvod	Enota mere	Plan 1975	Dosež. 1974	Ind. 75/74
1	Elektrolitski Al	t	44.074	40.718	108
2	Anodna masa	t	45.240	43.644	104
3	Al formati	t	21.368	20.961	102
4	E Aluminij	t	6.000	10.301	53
5	Gnetne zlitine	t	3.000	4.768	63
6	Livarske zlitine	t	15.000	5.092	295
7	Pretaplj. aluminija	t	3.000	2.680	112
8	El. energija	GWh	26	23,6	110

— plan osnovnih surovin

Zap. št.	Surovina	Enota mere	Plan 1975	Dosež. 1974	Ind. 75/74
1	Glinica	t	84.622	78.179	108
2	El. energija	GWh	814	754	108
3	Petrolkoks	t	30.458	29.601	103
4	Katranska smola	t	15.159	14.410	105
5	Al fluorid	t	1.763	1.289	137
6	Kriolit	t	1.832	1.976	93
7	Silicij	t	1.715	476	360

— plan osebnih dohodkov za doseganje planskih nalog

Planirani bruto OD v 000 din	K v a r t a l				Skupaj
	I.	II.	III.	IV.	
	8.283	8.633	8.988	9.163	35.067

(Nadaljevanje na 5. strani)

Majcenovič in Škarja - čestitamo!

Šahovska reprezentanca Ptuja je 10. in 11. maja v republiškem merilu dosegla največji uspeh do danes, ker je v zaključnem finalnem tekmovanju za pokal maršala Tita v šahovskem domu v Ljubljani dosegla odlično tretje mesto!

Ekipa Ptuja je nastopila na štirih deskah v postavi: JANEZ PODKRAJSEK, JANKO BAHOK, MARTIN MAJCENOVIČ in JURICA SKARJA.

Zelo razveseljivo je dejstvo, da sta v tej ekipi sodelovala tudi naša člana kolektiva, katera sta zaupanje selektorjev Ptuja povsem izpolnila, za kar jima lahko samo čestitamo in želimo v bodoče še dosti uspeha na šahovskem polju.

V kvalifikacijskem delu tekmovanja je ekipa Ptuja aprila izločila Borovnico, Lendavo, Jesenice in Domžale. Tako se je v tem delu tekmovanja uvrstila med šestnajst najboljših občinskih ekip Slovenije. Za temi zmagami tik pod vrhom pa je nepričakovano klonila pred reprezentanco Kočevja, katera jo je premagala z 2,5:1,5.

-k

ŠIROKA FRONTA IN PRECIZIRANA ODGOVORNOST

(Nadaljevanje s 1. strani)

- začetek in konec realizacije naloge,
- čas, v katerem lahko ugotovljamo vrednostni učinek in
- neposredno odgovornega delavca za izvedbo naloge.

Po posameznih organizacijskih enotah so neposredno odgovorni za izvedbo stabilizacijskih ukrepov naslednji delavci:

TOZD Tovarna glinice

- vodja tehnološke priprave dela

TOZD Tovarna aluminija

- vodja proizvodnje elektrolize A in B
- vodja obrata elektrolize A in B
- vodja predelave
- vodja obrata livarne

TOZD Vzdrževanje

- vodja tehnološke priprave dela
- vodja operativne priprave dela
- vodja operative

TOZD Promet

- vodja cestnega in železniškega prometa
- direktor TOZD

Delovna skupnost Sk. služb

- direktorji sektorjev in vodje služb.

Glede na težje pogoje poslovanja v naši delovni organizaciji in v smislu sprejete Resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije za leto 1975 smo dolžni poslovati kot dobri gospodarji z družbenimi sredstvi.

Da bomo realizirali sprejeti program ukrepov za aktiviranje notranjih rezerv v delovni organizaciji, je potrebno predvsem naslednje:

- vsi zaposleni v TGA se moramo maksimalno zavzeti za realizacijo sprejetih nalog. Družbenopolitične organizacije (predvsem sindikat in ZK) morajo imeti v svojih delovnih programih tudi zapisano, da aktivno neposredno sodelujejo pri uresničevanju zastavljenih nalog;
- vodilni delavci v delovni organizaciji in družbenopolitičnih organizacijah so glavni nosilci celotne akcije za realizacijo ukrepov aktiviranja notranjih rezerv;

- direktorji TOZD in vodje sektorjev in služb (odgovorni delavci za realizacijo stabilizacijskih nalog) morajo kvartalno poročati samoupravnim organom, kako so izpolnjene posamezne naloge. Rok za

dostavo poročila samoupravnim organom in službi za plan in analizo v TGA je 15 dni po preteku kvartala;

- strokovna služba TGA mora skupaj z analizo poslovanja TOZD in DSSS v okviru poslovnih informacij poročati, kako so vrednostno realizirani posamezni stabilizacijski programi TOZD in DSSS;

- celotno analizo izpolnitve stabilizacijskega programa morajo kvartalno obravnavati samoupravni organi in družbenopolitične organizacije (predvsem sindikat in ZK) in s tem v zvezi sprejeti ustrezne sklepe.

Na kraju je potrebno še enkrat poudariti, da moramo usmeriti celotno poslovanje na

Del množice zborovalcev na proslavi v Mostju

vseh nivojih v delovni organizaciji v zmanjševanje stroškov poslovanja, varčevanje in

racionalno obnašanje, pa tako prispevati svoj delež k izpolnitvi nalog, ki so začrtane v

citirani Resoluciji za leto 1975.

(I-n)

PROSTA IZBIRA

(Nadaljevanje iz 3. številke in konec)

Tudi pri nas se nekatera podjetja ukvarjajo z idejo o uvedbi PDC (premakljivega delovnega časa) in ga poskusno že uvajajo. Pred kratkim je dnevnik »Večer« pisal o mariborski Metalni, kjer so za skupne službe poskusno organizirali PDC. V primeru, da bomo pri nas res pričeli razmišljati o prosti izbiri v nekaterih službah in oddelkih,

ne bomo edini, saj so marsikje že pred nami; trenutno pa še samo kategorično odklanjamo in vztrajamo pri že ustaljenem.

Verjetno bo ena največjih slabosti PDC prav v dejstvu, da ga ne bo mogoče vpeljati na vseh delovnih mestih. Lahko se celo primeri, da bi tisti sodelavci, katerih tehnologija dela ne dopušča take svobode pri izbiri delovnega časa, skušali preprečiti uvedbo za tista delovna mesta, kjer bi

brez škode lahko uvedli PDC. Kako radi se sklicujemo, da smo vsi enaki in zato nobenih izjem! Nihče ne bo zaradi proste izbire na slabšem; ker ne bo udeležen pri prosti izbiri, bo pač ostal pri istem, kot je. V primeru, da pa bo za zamenjavo dobil kak dan dopusta še povrh, je tudi to pridobitev, katero mu bo prinesel PDC.

Izkušnje tistih, ki so že uvedli to novost, pa nam pokažejo, da so tudi taki med delavci, ki si enostavno ne znajo urejati niti delovnega, niti prostega časa in zato ne želijo sprememb, čeprav jim tehnologija dela to dopušča. Tudi tem se nič ne spremeni; delajo pač v enakem času, kot pred spremembo, seveda zato ne morejo dobiti nobene druge ugodnosti.

Za nekatere bo kot slabost tudi manjši OD, ker ne bo toliko ali sploh nič nadur. Toda zmanjšanje nadurnega dela smo vendar navedli kot ugod-

nost, gledano seveda v interesu delovne skupnosti (OZD, TOZD).

Danes, ko so OZD, ki imajo prosto izbiro, še v manjšini, so ti dobra vaba za strokovne kadre, tako kot je bilo pred leti s prostimi sobotami. Kjer bodo želeli posebej poudariti svoje ugodnosti, bodo v razpisu navedli tudi prosto izbiro delovnega časa. Mirno lahko trdimo, da danes, ko imamo 42-urni delovni teden, ustvarjamo več in prepričan sem, da bomo čez nekaj let lahko enakega mnenja tudi za uvedeni PDC.

Vprašanje časa je, kdaj bomo uvedli prosto izbiro, ni pa vprašanje, ali bomo ali ne, kajti razvoj in gledanje na razne novosti sta usmerjena naprej. Na nas pa je, ali bomo med prvimi ali med zadnjimi!

Proizvodni detalj iz TGA

Cilji in funkcije obveščanja

Temeljni smisel delegatskega sistema je, da delovni človek neposredno po svojih delegatih samoupravno odloča o vseh bistvenih vprašanjih družbene reprodukcije.

V temeljnih organizacijah združenega dela mora biti sistem informiranja tako organiziran, da omogoča uresničevanje interesa delovnih ljudi za čimboljše delovne pogoje, za ustvarjanje čimvečjega dohodka in za čimbolj pravično in ugodno razdelitev dohodka: za udeležbo posameznika pri odločanju v okviru delovne organizacije je informiranost posebnega pomena.

Pravica delovne skupnosti je, da je informirana o tehle vprašanjih:

- o gibanju pri izvrševanju plana proizvodnje in poslovanja,
- o oskrbi s surovinami in reprodukcijskim materialom,
- o gibanju prodaje in plačilih,
- o realizaciji in gibanju dohodka, o višini osebnih dohodkov v delovni organizaciji in njenih delih,
- o skladih in njihovi uporabi,
- o odnosih s poslovnimi partnerji, kooperanti ipd., o izvrševanju njihovih obveznosti do delovne organizacije in tudi o izpolnjevanju obveznosti lastne delovne organizacije do poslovnih partnerjev,
- o izvajanju investicij,
- o delu in izvajanju odločitev voljenih organov upravljanja,
- o delu sindikata, ZK.

Marsikje, pa tudi pri nas, delavci še vedno niso pravočasno in dovolj obveščeni, ker jim informacije ekonomskega, družbenega in političnega značaja niso dostopne ali pa niso posredovane.

Organizirane politične sile z ZK na čelu so dolžne zagotoviti takšen sistem in vsebino informiranja, kjer bo delavec pravočasno, temeljito in razumljivo seznanjen o gospodarskih, samoupravnih in političnih razmerah v temeljni organizaciji združenega dela.

Informiranje je le en del bitke za uresničevanje ustavnih načel, politike gospodarske stabilizacije, uveljavljanje delegatskih razmerij in nove funkcije skupščinskega sistema.

Sindikati mora organizirano vplivati na razvoj informiranja kot neločljive komponente samoupravnega odločanja, ker je prav on nosilec samoupravnega sistema komunikiranja informacij.

V tej smeri si bo morala zveza sindikatov v delovni organizaciji bolj intenzivno in odločno prizadevati za uresničitev programa obveščanja.

Samoupravno odločanje v združenem delu mora prispevati k spremenjanju obstoječih odnosov in učinkovitejšem razreševanju odprtih družbenih vprašanj v posameznih sredinah. Hkrati pa morajo delavci postati aktiv-

ni nosilci prizadevanj za vsebinsko uresničevanje ustavnih načel in samoupravnega organiziranja v temeljnih samoupravnih skupnostih.

Delovni človek v temeljni organizaciji združenega dela mora razpolagati z zadostnimi informacijami o svojem, družbenem, socialnem in samoupravnem položaju, da bi lahko s svojim neposrednim vplivom sodeloval pri spreminjanju razmer v svoji sredini.

Načini obveščanja so v glavnem:

- osebni kontakt (delovne skupine, sestanki, zbori idr.)
- oglasne deske,
- bilteni,
- ozvočenje,
- glasila.

Mnoge delovne organizacije so spoznale pomanjkljivost svojega glasila, zato poleg njega izdajajo tudi »Bilten«, ki izhaja vsak dan ali pa po potrebi. Namen teh biltenov je zapolniti časovno vrzel in objavljanje tistih novic, ki naj bi kolektiv seznanile s sprotnim dogajanjem.

Za učinkovitost takega obveščanja so razne delovne organizacije vzpostavile »Oddelek za informiranje«. V ta oddelek je vključeno tudi tajništvo organov upravljanja.

Tak oddelek ima:

- vodjo oddelka za informiranje — pravnik,
- referenta za informacije — pravnik,
- referenta za del. upravljanje — pravnik,
- administracijo,
- tehniko za tiskanje biltena.

Število delovnih mest je odvisno od velikosti podjetja in organiziranosti informiranja.

Obveščanje z biltenom je zelo važno, ker je ažurno in tudi za delo delegatov nujno potrebno.

Poleg obveščanja po liniji upravljanja (sklicevanje sej, zborov, objavljanje dnevnih redov itd.), se morajo v ta oddelek sproti stekati informacije drugih subjektov o aktualnih vprašanjih, poročila, sklepi itd.

Nekatere delovne organizacije zelo poudarjajo informiranje na skupnih sestankih ali zborih delovnih ljudi. Žal pa je potrebno ugotoviti, da so mnogi sestanki ali zbori slabo pripravljeni in vodeni, zato pogosto dolgotrajni, razprave pa razvodenele. Še posebej velja to, da so sestanki z večjim številom udeležencev neučinkoviti zato, ker omogočajo le pasivno udeležbo, to je zgolj navzočnost posameznih udeležencev.

V zadnjem času smo ob poglabljanju samoupravne dejavnosti začeli posvečati večjo pozornost načinu informiranja preko delovnih skupin. Ta način naj bi zaradi neposrednega sodelovanja delav-

cev pri reševanju problemov v okviru delovne skupine omogočal najustreznejše seznanjanje delavcev tudi s problemi, nalogami in z dejavnostjo celotnega kolektiva.

Mnoge delovne organizacije imajo organizirano svojo razglasno postajo, pogosto z zelo široko razvejanim omrežjem zvočnikov po obratih, pisarnah, družbenih prostorih, restavracijah itd. Največkrat pa je tako omrežje razglasne postaje le sredstvo za predvajanje glasbe in za sporočanje krajših obvestil. Vzrok temu je najpogosteje neprimernost razglasnega sistema kot sredstva za prenašanje daljših informacij, oziroma sredstva za aktiviranje pozornosti delavcev.

Tovarniško glasilo je tudi eden od načinov obveščanja, vendar so informacije neažurne, ker izhaja le enkrat mesečno in se nanaša večinoma na pretekle dogodke.

Raziskovalni center za samoupravljanje pri RS ZSS je izvršil analizo vsebine tovarniških glasil in ugotovil:

1) Analizirana glasila vse premalo obravnavajo informacije, ki naj delavcu pomagajo pri odločanju o ekonomski problematiki podjetja. Pomanjkanje informacij o uresničevanju finančnih in proizvodnih načrtov, o zalogah, uspehu na tržišču in podobnem ne more zagotoviti zadostnih elementov za odločanje o gospodarski problematiki, niti ne daje zadostnih podatkov za nadzor nad delom v delovni organizaciji — v skladu z zastavljenimi cilji.

2) Glasila vse preveč obravnavajo tematiko, ki nima neposredne zveze z delom delovne organizacije, v kateri glasilo izhaja. Premalo obravnavajo notranje odnose v delovni organizaciji, delo samoupravnih organov in strokovnih služb.

3) Analiza je pokazala, da je vse preveč pisano o tem, kaj se je že zgodilo, kar je preteklost, vse premalo pa o tem, kaj bo. Delavci tako niso prej seznanjeni z določenimi dogodki, marveč šele post festum. Če pa naj bodo informacijska sredstva namenjena za posredovanje tistih informacij, ki naj pripomorejo k oblikovanju odločitev, je nujno potrebno, da obravnavajo tematiko problemsko, alternativno in predhodno.

4) Vsebina glasil je vrednostno dokaj neopredeljena. Dogodki, katere obravnavamo, niso ocenjeni v skladu z obstoječimi družbenimi vrednotami. Ni angažiranosti, ni kritičnega odnosa. Kako naj potem bralce privlači in spodbuja takšna neopredeljenost?

5) Ne daje bistvenih podatkov o gospodarskih gibanjih, o dejavnosti strokovnih služb, o medsebojnih odnosih, o stanju podjetja v primerjavi z drugimi, predvsem podobnimi podjetji ipd. Objavlja vse drugo, tisto, kar zadeva samoupravljalce, pa bolj ali manj le posredno.

NEZGODE V APRILU

(Nadaljevanje z 2 strani)

5. Aco Teodorovič, mat. št. 4270, iz strojnega vzdrževanja, se je ponesrečil 16. aprila. Pri izdelovanju vrat mu je ob dviganju pločevina stisnila sredinec desne roke. Pri tem je utrpel lažjo poškodbo.
6. Alojz Majcen, mat. št. 4221, se je ponesrečil 8. aprila. Pri delu v obratu kalcinacije II mu je padel tujek v oko; utrpel je lažjo poškodbo.
7. Franc Panikvar, mat. št. 3938, iz strojnega vzdrževanja, se je ponesrečil 2. aprila. Poškodoval se je pri sekaniu lukenj za notranjost obloge kalcinacijske peči. S kladivom se je udaril po kazalcu desne roke.
8. Franc Vajsbaher, mat. št. 2516, iz gradbenega vzdrževanja, se je ponesrečil 7. aprila. Nakladal je odpadni material, pri tem pa mu je malterka padla na levo roko. Poškodoval si je mezinec leve roke.

TOZD PROMET

1. Mirko Horvat, mat. št. 3938, iz cestnega prometa, se je poškodoval 14. aprila. Peljal se je s kolesom na delo. Za njim je peljal mopedist, nasproti pa voznik avtomobila, kateri ni zasenčil luči. Tako je mopedist zadel ponesrečenca, ki je padel in si poškodoval glavo in noge.
2. Janez Polanec, mat. št. 2919, iz cestnega prometa, se je poškodoval 10. aprila. Pri polnjenju prikolice z glinico je nastavljal železni obroč na odprtino za polnjenje. Pri opravljanju tega dela mu je obroč zdrsil in ga udaril po mezinco leve roke.

Z UVELJAVLJANJEM PRAVIC

(Nadaljevanje s 3. strani)

3. TOZD VZDRŽEVANJE

— plan celotnega dohodka in njegova razdelitev v 000 din

Zap. št.	Elementi	Plan 1975	Dosež. 1974	Ind. 75/74
1	Celotni dohodek	93.319	72.378	129
2	Porabljena sredstva	56.550	41.926	135
3	Dohodek	36.769	30.452	121
4	Ostaneček dohodka	4.552	3.070	148

— plan prodaje storitev

Zap. št.	Elementi	Enota mere	Plan 1975	Dosež. 1974	Ind. 75/74
Količine					
1	Interna prodaja	ef. ure	651.924	603.003	108
2	Eksterna prodaja	ef. ure	26.546	16.964	156
S k u p a j			678.470	619.967	109

Vrednost v 000 din

1	Interna prodaja	din	46.526	39.046	119
2	Eksterna prodaja	din	1.933	989	195
3	Vrednost materiala	din	42.275	28.238	150
S k u p a j			90.734	68.273	133

— plan osebnih dohodkov za doseganje planiranih nalog

Planirani bruto OD v 000 din	K v a r t a l				Skupaj
	I.	II.	III.	IV.	
6.301	6.568	6.838	6.971	26.678	

4. TOZD PROMET

— plan celotnega dohodka in njegova razdelitev:

Zap. št.	Elementi	Plan 1975	Dosež. 1974	Ind. 75/74
1	Celotni dohodek	27.272	24.006	114
2	Porabljena sredstva	13.054	11.843	109
3	Dohodek	14.218	12.163	117
4	Ostaneček dohodka	1.696	1.200	141

— plan prodaje storitev (samo interno):

Zap. št.	Elementi	Enota mere	Plan 1975	Dosež. 1974	Ind. 75/74
Količine					
1	Storitve cestnega prometa	ef. ure	84.460	89.401	94
2	Storitve cest. prometa — osebni avtomobili	km	133.500	130.362	102
3	Storitve žel. transporta	t	725.572	817.948	89
4	Storitve transp. skup.	t	589.712	726.532	81
Vrednost v 000 din					
1	Storitve cest. prometa	din	9.971	10.015	100
2	Storitve žel. transporta	din	12.848	10.264	125
3	Storitve transp. skupinedin	din	4.179	3.716	112
S k u p a j vrednost prodaje			26.998	23.995	113

— plan osebnih dohodkov za doseganje planiranih nalog

Planirani bruto OD v 000 din	K v a r t a l				Skupaj
	I.	II.	III.	IV.	
2.452	2.555	2.660	2.712	10.379	

5. DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

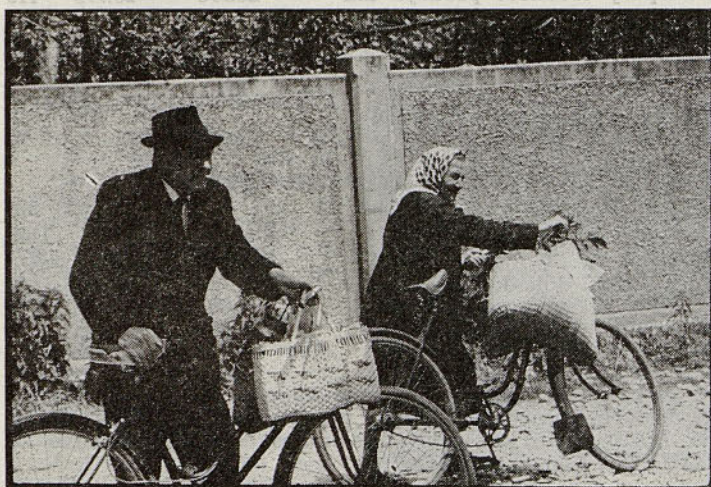
v 000 din

Zap. št.	Elementi	Plan 1975	Dosež. 1974	Ind. 75/74
1	Celotni dohodek	42.726	67.865	63
2	Porabljena sredstva	17.087	39.468	43
3	Dohodek	25.639	28.398	90
4	Osebni dohodek	19.973	19.113	104
5	Ostaneček dohodka	—	—	—

V smislu sprejete enotne metodologije planiranja so stroški delovne skupnosti v letnem planu poslovanja porazdeljeni na TOZD tako, kot delovna skupnost opravlja storitve za TOZD.

(I - n)

P O M L A D

Ko cvetoči pride maj

Za vasjo se kukavca oglašča.
Iz gozdov in daljav
pozdrave nam prinaša.
Češnja bela še cvete
in čebelic polno je na njej.

Ko cvetoči pride maj,
veselje vrne se nazaj.
Sonce sije spet gorko,
nageljni in šmarnice se razcveto —
nikoli lepše nam ne bo.

Ob tovarni gozd že zeleni
in črni dim se nad njim vali,
iz dimnikov, ki v nebo stoje.

Trudni tod se delavci potijo
se cvetočega maja veselijo.

Prvi maj je praznik dela!
Rad bi, da na prsi rdeči nagelj
bi slovesno mi deklica pripela,
da bova skupno z delovnimi ljudmi
se spominjala ga vedno jaz in ti.

Prvi maj je praznik dela.
In jaz sem v tovarni med stroji
in delam z njimi, ko da so moji
a v mislih sem po svetu s tistimi,
ki slavijo praznik delovnih ljudi.

ZIVAHNO O GLOBALNIH OKVIRIH DRUŽBENOEKONOMSKEGA RAZVOJA PTUJSKE OBCINE

TOZD in KS-osnovni nosilci srednjeročnega načrtovanja

V torek, 6. maja so se že desetič sestali na rednih sejah vsi trije zbori občinske skupščine Ptuj, pa obravnavali vrsto predlogov, osnutkov in poslušali nekaj poročil. Največ zanimanja je vsekakor bilo namenjenega poročilu k predlogu o globalnih okvirih in možnostih družbenoekonomskega razvoja občine Ptuj v letih 1976 do 1980.

Prav zato so se najprej sestali na skupni seji v veliki dvorani Narodnega doma vsi trije zbori in poslušali poročilo. Takoj zatem so se zbori sestali na ločenih sejah in nadaljevali razpravo o poročilu o globalnih okvirih in možnostih srednjeročnega razvoja v naši občini.

Obširno gradivo z 52 tipkanimi stranmi zajema predvsem ključne probleme v zvezi s stanjem in bodočim razvojem in cilji bodočega razvoja, medtem ko globalna projekcija razvoja zajema analizo dosedanjega razvoja od 1965 do 1974. leta, investicijska vlaganja, energetiko, razvoj infrastrukture, varčevanje in ostalo.

Poglavje o osnovni usmeritvi gospodarstva zajema industrijo, kmetijstvo, gozdarstvo, promet, trgovino, turizem in gostinstvo, gozdarstvo in obrt. Razvoj družbenih dejavnosti zajema predvsem dosedanj razvoj družbenih dejavnosti in predvideno bodočo usmeritev. Tu je največ prostora za vzgojo in izobraževanje, kulturo, telesno vzgojo, socialno in zdravstveno varstvo. Poglavje zase je tudi stanovanjska in komunalna dejavnost; tu je prav tako objavljen pregled dosedanjega razvoja in predvidena bodoča usmeritev (prometna infrastruktura, vodovod in kanalizacija, elektrika in telefon, ostala komunalna dejavnost, varstvo okolja in stanovanjsko gospodarstvo). Ob koncu je še precej prostora namenjenega splošnemu ljudskemu odporu in družbeni samozščiti, urbanizmu, samoupravnim sporazumom in družbenim dogovorom.

V samem uvodu je jasno poudarjeno, da je omenjeno gradivo planski dokument, kjer so obravnavani globalni elementi družbenoekonomskega razvoja občine. Ta dokument daje izhodiščno orientacijo vsem udeležencem planiranja za njihovo široko in razvejano aktivnost pri oblikovanju in usklajevanju planov, od osnovnih samoupravnih nosilcev planiranja v TOZD in KS do OZD, SOZD in SIS.

Vsekakor bo tej fazi planiranja sledila najpomembnejša faza

samoupravnega planiranja: preverjanje realnosti in usklajevanje programov vseh samoupravnih nosilcev planiranja. In prav na podlagi sinteze razvojnih programov nosilcev samoupravnega planiranja bo pripravljen osnutek družbenega plana občine Ptuj za razdobje 1976—1980. Planiranje v občini bo zato sočasno na vseh ravneh, od TOZD in KS do OZD, SOZD in SIS ob sočasnem sprejetju samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov. Za pripravo izhodišč so poleg analiz obstoječega stanja družbenogospodarskega razvoja v občini Ptuj tvorili osnovo še naslednji dokumenti:

Pripravljeni in sprejeti srednjeročni plani za preteklo obdobje in perspektiva do leta 1977, parcialne dolgoročne razvojne usmeritve za posamezna področja samoupravnih nosilcev v občini, regiji in republiki, pa razvojna politika, ki je bila sprejeta že s samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori. Dalje obstoječe analize, dognanja o razvojnih trendih, bilančnih razmerjih in strukturnih odnosih, ki se direktno ali indirektno nanašajo na območje občine; razgovori s posameznimi nosilci gospodarskega in socialnega razvoja v občini, nekatere regionalne raziskave, ki vsebujejo dolgoročne razvojne projekcije; razvojne usmeritve družbenopolitičnih organizacij v občini, usmeritve X. kongresa ZKJ in VII. kongresa ZKS in seveda temeljni nove Ustave.

Delegati v vseh treh zborih so se živo zanimali za nekatera področja in v razpravi nakazali vrsto zadev, ki bodo domala zanesljivo obravnavane in sprejete ob raznih planiranjih. Zelja pa je seveda, da se naj s temi globalnimi okvirji in možnostmi družbenoekonomskega razvoja občine Ptuj v letih 1976—1980 dobro seznanijo vsi naši občani, saj bo le tako resnično dosledno prišlo do veljave tisto, kar bo za občino najboljše in seveda najbolj sprejemljivo v okviru danih možnosti.

Zbori so na ločenih sejah imeli domala povsem enake točke dnev-

nega reda in so v nadaljevanju na svojih sejah naprej razpravljali o poročilu o delu komisije za ugotavljanje izvora premoženja. Poročilo zajema obdobje od leta 1972, ko je bila komisija formirana s sklepom sveta za družbeno planiranje in finance občine Ptuj. Komisija je sicer sedaj v novem sestavu, vendar je način njenega delovanja povsem enak. Iz poročila je prav tako razvidno, da je komisija kljub nekaterim težavam odigrala pomembno vlogo. Da pa bi bilo njeno delovanje še učinkovitejše, ji je, razumljivo, potrebna podpora vseh družbenopolitičnih organizacij in občinske skupščine; te bi morale spremljati delovanje komisije in sproti idejno-politično razčiščevati odpre in nasprotovanja, ki samo ovirajo uresničevanje začrtanih nalog. Potrebno je sodelovanje pri odkrivanju pojavov neupravičenega pridobivanja premoženja; tu naj bi se močnejše angažirale krajevne skupnosti, samoupravne interesne skupnosti, organi samoupravne delavske kontrole, družbenopolitične organizacije in državljani, ki se pri izvajanju svojih nalog srečujejo s takšnimi pojavi.

Razpravljali in sklepali smo tudi o predlogu družbenega dogovora o prenosu sredstev iz proračuna občine Ptuj na skupnost socialnega skrbstva, osnutku odloka o odpravi izvenproračunskih sredstev občine Ptuj, o osnutku odloka o največjem številu učencev pri zasebnih delodajalcih v obrti in gostinstvu, o potrditvi samoupravnega sporazuma o ustanovitvi kulturne skupnosti Ptuj ter o predlogu za poimenovanje glasbene šole v Ptujju po Karlu Pahorju. Sledilo je še imenovanje komisije za samoupravne odnose in notranjo zakonodajo temeljnih in drugih organizacij združenega dela, ob koncu pa so bila podana še vprašanja delegatov.

DPZ SO Ptuj pa je v skladu z razpisom republiške volilne komisije, ta je bil objavljen v Uradnem listu SRS št. 9/74, še opravil nadomestne volitve v DPZ SR Slovenije.

Odpraviti socialne razlike tudi med pokojnimi občani

Že v prejšnji številki našega glasila smo obljubili tudi to, da bomo bralce v tej številki nekoliko natančneje seznanili z odlokom o poenotenju pogrebnih slovesnosti v naši občini; tega so z nekaterimi dopolnitvami sprejeli vsi trije zbori skupščine Ptuj na osmi redni seji, 18. marca 1975.

Morda se nekaterim članom naše delovne skupnosti zdi malce nenavadno, da se na straneh tovarniškega glasila pojavljajo tudi sestavki s tako vsebino, vendar jim moram takoj povedati, da se ta odlok nanaša prav na vse krajevne skupnosti v ptujski občini, da naše tovarniško glasilo po članih delovne skupnosti pride tudi v take roke, kjer drugega časopisa nimajo in da je prav to eden od tistih virov informacij, ki so prav tako uspešne.

Vsekakor nam ne sme biti vseeno, kakšno naj bo zadnje slovo, in je prav zato bilo nujno potrebno sprejeti povsem poenoten odlok o pogrebnih svečanostih v ptujski občini. Do danes se je marsikdo lahko že na svoje oči prepričal, da socialne razlike niso bile prisotne le med živimi občani, ampak so bile tudi med našimi dragimi pokojniki, med mrtvimi občani.

Če omenim podatek, da imamo danes v naši občini 23 pokopališč, na katerih pokojnike pokopavajo domala enako, pa bomo vendarle lahko videli, da temu ni bilo povsod in vedno tako. To pa gre predvsem na račun neenotnih pogrebnih svečanosti v raznih krajih. Večkrat je prihajalo tudi do mnogih nejasnosti med občani in ni malo primerov, da celo do ostrejših nesoglasij. Drugače pa ni bilo niti drugod, saj smo lahko o tem brali v dnevnem časopisju.

Da bi temu dokončno napravili konec in uvedli red, je bilo potrebno pripraviti osnutek odloka o pogrebnih svečanostih v občini Ptuj. Po njem bodo morali v vseh krajih opravljati enake obrede ob pogrebnih. Zato, razumljivo, sprejeti odlok o pogrebnih slovesnostih določa, da je pogreb družbena zadeva, torej javna pietetna manifestacija z nesprejemljivim ločevanjem na civilne in cerkvene pogrebe, ne glede na svetovni nazor ali versko prepričanje umrlega.

Tudi v naši delovni organizaciji je bilo med posamezniki slišati razne komentarje, ki so seveda največkrat dišale po vsem drugem, kot pa po resničnem obveščanju o tem odloku, ki je sprožil vrsto aktualnih vprašanj.

Odlok, ki zajema 13 členov, pa povsem jasno in konkretno določa, da se mora skupnost, v kateri je pokojnik živel in delal, od njega dostojno posloviti. Zato je v členih odloka tudi po vrsti nazakano in določeno, kako mora tak obred potekati.

Pogrebna slovesnost se razumljivo začne z dvigom pokojnika z mrliškega odra ali voza, v katerem pripeljejo pokojnika na določeno mesto, od koder bi se naj pričel pogrebni sprevod do odprtega groba. V glavnem sicer vsi vemo, kako poteka ta ceremonial, pa se vendar ne držimo členov

odloka, ki pravi, da na začetku zaigra godba ali pa zapojejo žalostinke pevci, če so seveda pri pogrebu prisotni. Potem sledi obvezen poslovljni nagovor predstavnika krajevne skupnosti, v kateri je pokojnik imel svoje zadnje prebivališče. Potem pa še spregovornjo predstavnik delovne ali družbenopolitične organizacije ali društva, katerega član je bil pokojnik, in šele nato je govor predstavnika verske skupnosti, če je seveda ta prisoten na pogrebu.

Člen pa tudi jasno določa vrstni red sprevoda. Na čelu sprevoda gre zastavonoša in vodja pogreb-

ne slovesnosti, ki odgovarja za normalen potek po določenih; zastavonoša nosi bodisi prapor ali po pravilih slovensko zastavo, ostali pa se z morebitnimi zastavami, obeležji in prapori razvrstijo za njim. Nato sledijo nosilci venčev, morebitnih odlikovanj, godba, pevci, pogrebni voz s krsto pokojnika, za katerim grede najožji svojci, nato pa ostali udeleženci sprevoda. Cerkevna obeležja se razvrstijo za ostalimi obeležji in sicer pred predstavnikom verske skupnosti, če je ta navzoč in gre pred krsto pokojnika.

Preden še navedem ostali del odloka in vrstni red, naj omenim še to, da so prav v vseh treh zborih obravnavali 2. člen odloka, ki govori o tihih pogrebnih. Delegati vseh treh zborov so predlagali, da je treba v odloku natančneje opredeliti pojem »tihega pogreba«, vrstni red mimohoda, pa pri krstitvi odloka in izreku kazni upoštevati vse kršilce — udeležence in organizatorje pogrebnih svečanosti.

Po končanih govorih zaigra godba in zapoje pevci. Sledi še zadnji pozdrav z zastavo in prapori. Če je prisotna še častna straža, sledi izstrelitev častne salve. Če je prisoten predstavnik verske skupnosti, lahko tudi on opravi svoj obred.

Danes se že dajo nekateri upeletiti in je zato v odloku tudi o tem povedano, da so praviloma vse obredne slovesnosti opravljene pred prevozom pokojnika v krematorij, na željo svojcev pa je lahko organizirana tudi pogrebna slovesnost za ohranitev ali pokop žare z ostanke pokojnika.

Z odlokom je natančneje urejen tudi potek pogrebnih svečanosti od začetka odmora do zasutja groba. Za vse je točno določen vrstni red, kar pa je nujno potrebno zaradi organiziranega pogreba in da ne bi prišlo do nezaželenih nesoglasij, ki pa so v preteklosti večkrat bile.

Novost je vsekakor tudi v tem, da je slehernemu občanu zagotovljen dostojen pogreb. Zato bodo morale vse krajevne skupnosti zagotoviti govornika, ki se bo v imenu družbe dostojno poslovil od pokojnika, sočasno pa bodo morale KS določiti tudi odgovornega vodjo pogrebnih svečanosti, ki mora potekati točno po določenem vrstnem redu in v skladu s sprejetim odlokom.

Ob koncu naj omenim še to, da je delegate vseh treh zborov vodila pri sprejemanju odloka ena sama in enotna misel: s tem odlokom zagotoviti enoten in organiziran pogreb na območju občine, torej za vse enako, kar pomeni, da naj bo vsak pokojnik dostojno spremljan na zadnji poti, pa da se v bodoče ne smeje več pojavljati nobene razlike. To pa je zagotovljeno v zadnjem členu odloka, ki predvideva stroge sankcije za vse, ki tega odloka ne bi spoštovali!

F. Meško

Društvena kronika

OBČNI ZBOR ZRGMIT SRS

22. marca 1975 je bil v TOZD Montanistika FNT v Ljubljani XVII. občni zbor ZRGMIT SRS. Na občnem zboru, katerega so se udeležili predstavniki številnih podjetij, so poleg običajnih formalnosti poslušali poročilo predsednika, tajnika, blagajnika in predsednikov komisij, zastopnikov podružnic in nadzornega odbora. Sprejeli so predračun za naslednji dve leti, prav tako tudi delovni odbor in sprejeli vrsto sklepov.

Za predsednika ZRGMIT SRS je bil izvoljen za naslednjo mandatno dobo dipl. ing. rud. Mirko Bizjak, za podpredsednike: dipl. inž. rud. Uroš Bajželj za rudarje, prof. dr. inž. geol. Matija Drovnik za geologe in dr. inž. met. Andrej Paulin za metalurge, za tajnika pa dipl. inž. rud. Viktor Kersnič ml.

A.P.

Redna letna knjižna zbirka Prešernove družbe

V letu 1975 bo Prešernova družba izdala za svoje naročnike naslednje knjige:

PREŠERNOV KOLEDAR 1976

Beno Zupančič:
PLAT ZVONA, roman

Milena Mohorič:
HIŠA UMIRAJOČIH, roman

Fran Milčinski:
PTICKI BREŽ GNEZDA, mladinska povest

HIGIENA IN KOZMETIKA, priročnik

Zbirko bodo člani prejeli broširano za 70 din, vezano (koledar bo broširan) pa za 100 din.

Člani, ki bodo imeli plačano članarino do 30. junija, bodo prejeli še knjigo:

Miško Kranjec:
POVEST O DOBRIH LJUDEH

Vse knjige iz te zbirke bodo prejeli člani hkrati v novembru 1975.

Zbirka romanov „Ljudska knjiga“

Priljubljena knjižna zbirka, ki se je z leti pridobila širok krog bralcev in lep sloves, ponuja tudi letos ljubiteljem dobre knjige kvaliteten in pester program. Vsa dela bodo izbrana tako, da jih bomo z napetostjo in zanimanjem, hkrati pa občutimo njihovo umetniško vrednost. Naročniki imajo na razpolago dve izdaji: broširano na navadnem tiskovnem papirju za **letno naročnino 120 din**, vezano v celo platno na brezlesnem papirju za **ceno 200 din**.

Helen Keller:
ZGODBA MOJEGA ŽIVLJENJA, roman

Rogaer Villand:
IGRA ŽIVLJENJA

Edna O'Brien:
DEKLETA Z DEZELE

Koršunov:
DREVORED V DEŽJU

Sadeg Hedajat:
HAJDI AGA

Toma Momirovski:
LETA NESPEČNOSTI

Mesečna ljudska revija Obzornik 75

Ljudska revija Prešernove družbe »Obzornik« si je pridobila med ljudmi posebno mesto. Postala je zanimivo in priljubljeno vsakomesečno branje za številne mlade in stare bralce, šolane in nešolane, v mestu in na deželi. V lepi in bogato ilustrirani opremi prinaša kratke zgodbe domačih in tujih pisateljev, pester izbor člankov z vseh področij človeškega zanimanja, pa še humor, zanimiv drobiž itd. Mesečni izbor člankov je povzet po številnih tujih revijah in knjigah, dober del domačih snovi pa pripravljajo priznani naši strokovnjaki. Posebno skrb posveča »Obzornik« umetniški in kulturni razgledanosti bralcev, katere seznanja z dosežki domače in tuje umetnosti.

Letna naročnina (12 števk) »Obzornika« je 70 din.

Poezije dr. Franceta Prešerna

Prešernova družba je izdala Prešernove poezije, ki jih je pripravil znani prešernovec dr. Anton Slodnjak. Knjiga obsega vse znane Prešernove pesmi, dodana pa je poleg kratkega življenjepisa tudi daljša razlaga in pripombe k posameznim pesmim, tako da bo knjiga uporabna za dijake in profesorje.

Broširana izdaja z barvnim plastificiranim ovitkom stane 35, vezana v celo platno pa 60 din. Knjiga je zlasti priporočljiva za učence in dijake, pa tudi za vsakovrstna priložnostna darila.

PREŠERNOVA DRUŽBA

61000 LJUBLJANA, Opekarska-Borsetova 27

Telefon 21-440, čekovni rač. 50100-678-45127

Taki prizori se bodo kmalu ponovili za mnoge člane našega delovnega kolektiva (Foto: K. Zorec)

MOTIVACIJA ZA DELOVNI USPEH

Kaj motivira neko osebo, da dela bolje, dalj časa, da se bolj trudi, da se usposablja za svoje delo ipd.? Obstojata več teorij, od katerih vsaka v določenem obsegu daje odgovor na to vprašanje.

1. Teorija o spoznavnem soglasju trdi, da skuša vsak človek delati tako, da bo njegovo delo v skladu s spoznanjem, ki ga ima o sebi, in z lastno oceno o sebi. Eksperimenti kažejo, da ljudje, ki so že prej dosegli uspeh pri delu (ki imajo pozitivne delovne izkušnje), pa tudi tisti, ki so si pridobili visoko mnenje

o samem sebi, dosegajo večje uspehe: — so bolj motivirani, da uspešneje delajo od drugih, čeprav so njihove sposobnosti in vse druge okolnosti enake. Teorija, ki enako pove, je takoimenovana teorija o samouresničenju, tj. teorija, da so posamezniki motivirani, da opravljajo neko delo na način, ki je v skladu z njihovo predstavo o samem sebi, s katero se lotevajo dela. Če imajo ljudje pri dolo-

čenem delu pozitivne izkušnje ali če imajo na splošno visoko mnenje o sebi, bodo bolj motivirani, da dosežejo višje rezultate kakor ljudje, ki so imeli v preteklosti negativne delovne izkušnje oz. imajo na splošno slabo mnenje o sebi. Na visoko mnenje, ki ga ima o sebi posameznik, vplivajo predvsem njegove osebne lastnosti (prirojene in privzgojene) in izkušnje, ki jih ima zaradi uspešno opravljenega dela. Pri posamezniku lahko razlikujemo mnenje, katerega ima na sploh o sebi, in mnenje, katerega ima o sebi gle-

nik uspe pri delu in zaradi tega postane samozavesten pri opravljanju določenega dela. Če posameznik meni, da njegovo delo ustreza njegovim sposobnostim, da je zanj primerno in da ga bo dobro opravljaj, je to zanj močna motivacija za dobro opravljanje dela.

2. Teorija spodbude trdi, da bo motiviran za opravljanje dela na določeni ravni tisti delavec, ki si želi določenih dobrin (plača, nagrada, priznanje, možnost napredovanja ipd.) in jih lahko pridobi tako, da bo ustrezno opravljaj

imajo najrajši situacije, v katerih zmerno tvegajo (preveliko tveganje, kjer težko dosežejo uspeh, jim ne daje zadovoljstva, prav tako tudi ne delo, kjer ni skoraj nikakršnega tveganja, da ne bi uspeli). Take situacije so tipične za višja vodilna mesta v poslovnih in drugih delovnih organizacijah. Mc Clelland, ki je razvil to teorijo, meni, da se gospodarstvo razvija bolj v tistih deželah, kjer je več ljudi, ki imajo visoko stopnjo potrebe po uspehu.

4. Teorija o medsebojnih vplivih na delovni uspeh trdi, da pri ljudeh obstaja želja, da bi ravnali v skladu s normami (pričakovanji) drugih, okolja, v katerem živijo, zlasti skupin, za katerih del se imajo. Delavec je motiviran, da opravlja delo na taki ravni, kakor zahtevajo norme (pričakovanja) tiste skupine (okolja), kateri pripada. Vpliv skupinskih norm na motivacijo posameznika je močnejši pri manj samozavestnih ose-

bah oziroma pri tistih, ki imajo slabše mnenje o sebi. Vpliv skupine na posameznika se tudi poveča, če so ljudje v skupini med seboj močno povezani, če so okoliščine dvomljive in posameznik ne ve, kaj naj naredi, če je delo take vrste, da zahteva visoko stopnjo sodelovanja in če so smotri skupine skladni z njegovimi lastnimi cilji.

5. Delovni uspeh določajo tudi cilji, ki si jih posameznik zavestno določi. Tako določeni cilji so bolj pomembni pri osebah, ki so samozavestne in ki imajo visoko mišljenje o svojih sposobnostih, manj pa vplivajo na osebe, ki nimajo tako visokega mnenja o sebi in ki niso dovolj samozavestne.

Motivacijo za delovni uspeh lahko torej razložimo z upoštevanjem in združitvijo vseh omenjenih teorij.

Prerejeno po: Industrial and Organizational Psychology

Janez Sukič

V novem prizidku otroškega vrtca bo našlo drugi dom 32 malčkov (Foto: K. Zorec)

o samem sebi, dosegajo večje uspehe: — so bolj motivirani, da uspešneje delajo od drugih, čeprav so njihove sposobnosti in vse druge okolnosti enake. Teorija, ki enako pove, je takoimenovana teorija o samouresničenju, tj. teorija, da so posamezniki motivirani, da opravljajo neko delo na način, ki je v skladu z njihovo predstavo o samem sebi, s katero se lotevajo dela. Če imajo ljudje pri dolo-

de sposobnosti — opravljati določeno nalogo. Tudi na to vplivajo osebne komponente in izkušnje pri določenem delu. Mnenje, ki ga ima kdo o sebi, je tudi socialno pogojeno. Okolje, v katerem posameznik živi (družina, tovariši), mu da nekakšen občutek lastne vrednosti in zupanja v svoje sposobnosti. To socialno pogojeno mnenje posameznika o sebi se zboljšuje zlasti, če posamez-

svoje delo. Tudi to teorijo potrjujejo empirične raziskave — opazovanje delavcev različnih vrst, izjave delavcev o sebi, o svojih kolegih, pa tudi nadrejenih o svojih podrejenih.

3. Teorija o potrebi po uspehu trdi, da imajo nekatere osebe večjo potrebo, da bi dosegle uspeh, ne zaradi nagrade ali zaradi mišljenja drugih ampak, ker jim že uspeh sam daje zadovoljstvo. Te osebe

POZIV

TEMELJNIM SAMOUPRAVNIM ORGANIZACIJAM IN SKUPNOSTIM, DA NAROČIJO GLASILO SKUPŠČINE SR SLOVENIJE ZA DELEGACIJE IN DELEGATE

Skupščina SR Slovenije je v začetku letošnjega leta začela izdajati »Poročevalca« kot uradno glasilo za obveščanje delegacij in delegatov temeljnih samoupravnih skupnosti in organizacij. Njegova naloga je — na zgoščen način in pravočasno posredovati skupnostim in delegacijam skupščinsko gradivo, o katerem delegati odločajo v zborih, in zagotoviti še druge pomembne informacije iz dela skupščine, njenega izvršnega

druženopolitičnih organizacij, predvsem pa ustavno določilo o tem, da so temeljne skupnosti dolžne zagotavljati pogoje za uspešno delo in obveščeno, spada med take bistvene pogoje, sodimo, da smo s skupnimi močmi Skupščina SR Slovenije, Skupščina SFRJ in temeljne skupnosti dolžni zagotoviti, da bodo pogoji uresničeni tudi na ta način, da bo »Poročevalec« redno na voljo vsem, ki ga potrebujejo.

S parade v Mostju

sveta in upravnih organov. Poleg tega bo »Poročevalec« po dogovoru med Skupščino SFRJ in skupščinami republik in pokrajin prinašal na enak način obdelano tudi njegovo gradivo, saj izhajata obe skupščini iz enotne delegatske osnove. »Poročevalec« bo izhajal dvakrat na mesec, po potrebi tudi v posebnih številkih.

Gre potemtakem za glasilo, ki pomeni v celotnem sistemu informiranja delovnih ljudi in občanov in njihovih skupnosti in delegacij enega od osnovnih pogojev za njihovo delo, tako v delegacijah kot v konferencah delegacij, v občinskih skupščinah, v republiški skupščini in Skupščini SFRJ. Z njim si bodo delegacije pomagale pri opravljanju dolžnosti, katere jim nalagajo delovni ljudje in občani, in pri uresničevanju njihove pravice, da so obveščeni o vsem, kar je predmet razpravljanja in odločanja v skupščinah.

Upoštevač dosedanje potrebe in izkušnje, stališča

Zato pozivamo delavske svete temeljnih organizacij združenega dela, svete krajevnih skupnosti, vodstva samoupravnih interesnih skupnosti, vodstva druženopolitičnih organizacij, občinske skupščine in druge interesente, da se nanj naročijo; da naročijo toliko izvodov, kolikor je po njihovem potrebno za zdostno informiranost njihovih skupnosti in delegacij.

»Poročevalca« naročite na naslov: Skupščina SR Slovenije, Subičeva 4, 61000 Ljubljana. Začasna letna naročnina znaša 80 din. »Poročevalec« bo na voljo tudi v prodaji po 3 din za redno številko. Prosimo za natančne naslove skupnih in posamičnih naročnikov.

● PREDSEDSTVO SKUPŠČINE SR SLOVENIJE
● IZVRŠNI ODBOR REPUBLIŠKE KONFERENCE SOCIALISTIČNE ZVEZE SLOVENIJE
● IZVRŠNI ODBOR PREDSEDSTVA REPUBLIŠKEGA SVETA ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

V pomladnem jutru

Nad poljem že škrjanček poje,
ko pomladno jutro se buji.
V gozdu tam na robu polja
kukavca se oglasi.

Prešlo je žito že v klasje,
h kraju gre cvetoči maj.
So nagelni se razcveteli,
Obudil jih je sonca soj.

Dol s hribov zelenečih
rahel vetrič je zavel.
Božal žito, klasje zlato
kako lep dan se je spočel.

V tem ranem krasnem jutru,
ko vse se prebudilo je,
živinico pastirček žene
na livade pisane.

Ne vriska si, ne poje več,
molče živinici sledi,
misli na drago le dekle,
ki zapeljal jo drugi je.

Ah, ne žaluj pastirček moj,
preženi žalost iz srca.
Kdor prezira druge rad
kmalu bo preziran sam.

Kongresni sklepi že prodirajo v naše sredine - med delavce

V prvi polovici aprila se je sestala na rednem občnem zboru sindikalna organizacija naše tovarne, da bi v konkretnih razpravah z različnimi predlogi pripomogla k boljšemu bodočemu delu sindikata v TGA.

Upam, da bo o tem občnem zboru kaj več poročal kdo drugi, zato zaenkrat le nekatere osnovne ugotovitve in mnenja nekaterih aktivistov v sindikalnih skupinah in delegatov, ki so bili na občnem zboru.

Že takoj pa je treba poudariti, da je sindikalna organizacija TGA delovala v minuli mandatni dobi v precej razgibanih razmerah, saj sami vemo, kaj vse je bilo storjenega v zadnjih dveh letih. Vse to je zahtevalo precejšnjo angažiranost pretežne večine članov sindikata ali bolje rečeno: najbolj aktivnih aktivistov, ki so se po svojih močeh trudili, da bi dosegli pri sindikalnem delu čimveč uspehov v TOZD, kot tudi v okviru celotnega podjetja.

Če takoj uvodoma povemo, da je imelo predsedstvo v svoji mandatni dobi kar 67 rednih in 3 izredne seje, potem je iz tega že mogoče kaj sklepati. Omembe vredno pa je vsekakor to, da je domala na vseh sejah bila tudi redna prisotnost ZK in da je poleg tega bilo tudi nekaj sej in sestankov s predsedniki OOS in sekretarji OO ZK v TOZD, ko so razpravljali in odločali o mnogih aktualnih problemih za celotno podjetje.

Iz obširnega poročila, katerega so pred občnim zborom sprejeli vsi delegati in vabljeni gostje, je moč sklepati, da so se v okviru sindikalne organizacije TGA trudili doseči čimveč in da so pri tem delno tudi uspeli. Predhodne letne konference osnovnih organizacij sindikata v temeljnih organizacijah združenega dela so domala enotno in enako nakazovale probleme, s katerimi so se srečavale pri svojem delovanju. To pa predvsem ob pomanjkljivih in premalo konkretnih delovnih programih, ki so povsod občutno manjkali!

Ponovno je treba namreč poudariti, da gre za slabo, da dokaj uspešno delo posameznikov OOS v TOZD predvsem aktivnim posameznikom (brez vsakega pretiravanja), ki pa žal niso vedno našli razumevanja in neposredne pomoči pri tistih, kateri bi jim jo morali nuditi. Vsekakor pa bi veljalo poudariti tudi to, kar je izzvenelo iz uvodnega poročila predsednika sindikalne organizacije TGA Antona Kurliča, da pri nas člani sindikata niso preveč zainteresirani za delo v sindikalni organizaciji, seveda vse dotlej, dokler ne začutijo neke osebne priložnosti za uveljavitev svojih pravic, za katere menijo, da jim jih nihče nima pravice kratiti, kar je sicer res. Toda žal pozabljajo na dolžnosti do svoje organizacije, katere člani so. Res pa je tudi to, da k vsemu temu v mnogočem prispevajo tudi vodilni in vodstveni kadri v TOZD, ki se resnično premalo vključujejo v sindikalno delo; izgovarjajo se, da jim njihove službene odgovornosti ne zagotavljajo dovolj časa za aktivno sodelovanje v sindikatih.

Take ugotovitve pa spremljajo delo naše sindikalne organizacije že skozi vsa leta, ko na svojih delovnih ali letnih konferencah le ugo-

tačujemo dejansko stanje in predlagamo drugačen način dela za bodoče.

Zal moram povedati tudi svoje mnenje o celotnem poročilu za občni zbor; iz njega največkrat vejejo besede »sindikati bi morali« — »sindikati bi morali« — »to je naša sindikalna naloga in podobno!« Morali bi namreč biti precej bolj konkretni in bi morali odločno povedati svoje in druge napake, pa analizirati vzroke in tudi poslanstvo občnega zbora kot najvišjega organa. Sprejeti bi morali konkretne sklepe za odpravljanje raznih neuspešnih akcij.

Prepričan sem, da bo v okviru sindikalne organizacije potekalo vse bolje, kar bi nam naj bilo konkretno jamstvo v novo formiranih sindikalnih skupinah in pa samo novo vodstvo sindikalne konference TGA Kidričevo. To bo vsekakor moralo imeti trdne vezi med vodstvom in člani sindikata. Tako pot je možno ustvariti le po aktivnih sindikalnih skupinah in po vseh sindikalnih aktivistih, katerim delo v sindikatu tudi resnično nekaj pomeni.

Po mojem bi morala biti prva in osnovna naloga nove sindikalne organizacije, da se s skupnimi močmi in akcijami bori za pripravo konkretnih delovnih programov OOS v TOZD, ker bo le ob tem možno dosledno izvajati sprejete sklepe 8. kongresa zveze sindikatov Slovenije. Ti sklepi nas vse skupaj obvezujejo za izpeljavo določenih akcij in dosledno izvajanje kongresnih dokumentov, ki so v celoti namenjeni delovnemu človeku, za njegovo boljše počutje na delovnem mestu, v prostem času, pri rekreaciji, pri konkretnem odločanju o delitvi dohodka in podobnem.

S tem ponovno želim poudariti tisto, kar sem omenil že malo prej, da nas morajo vzpodbujati h konkretnim akcijam predvsem dejavnosti, ne pa samo besede in prazne fraze. Usmerjati nas mora načelo, da je povečanje produktivnosti dela, povečanje storilnosti, izboljšanje družbenega in v precejšnji meri tudi osebnega standarda trenutno pogojeno s potrebo po optimalnem angažiranju našega delavca — člana sindikata.

Nobeno pisanje, pa nobeno še tako skrbno pripravljeno in sestavljeno poročilo ne bo mnogo prispevalo k našim konkretnim akcijam za dobro zasnovane delovne programe.

Smernice in sklepi 8. kongresa zveze sindikatov Slovenije so vsekakor za vse nas zelo vzpodbudni in pozitivni, zato že prodirajo v naše delovne sredine — v sredine delavcev, katerim sindikalna organizacija resnično nekaj pomeni.

Ko zaključujem ta sestavek, želim še poudariti, da nam nič ne pomagajo kongresni materiali, če jih s skupnimi močmi v okviru naših delovnih programov ne bomo tudi povsem in dosledno izvajali. Premalo je govoriti o aktivnih sindikalni organizaciji, če v tej delu le nekaj ljudi, ki pa so največkrat deležni zgolj kritike, da delajo po svoji volji, medtem ko se njihovi kritiki sploh ne vključujejo v konkretne sindikalne akcije.

F. Meško

Pri reorganizaciji sindikata znotraj OZD smo posvetili veliko pozornost delovanju članstva v OOS s takojšnjim pristopom k novi organiziranosti OOS.

V vsakem TOZD in DS Skupnih služb smo ustanovili po eno OOS ter v samoupravnih aktih TOZD uzakonili vlogo in delovanje OOS.

Razen tega smo kot specifično potrebo ustanovili v vsaki OOS aktivne žene in mladih delavcev v smislu dogovora o novi organiziranosti sindikata.

Organiziranost ni popolnoma zaživel zaradi objektivnih in subjektivnih razlogov.

Najpomembnejši objektivni razlogi so: — nepoznavanje nove vloge sindikata — premajhen čut razredne pripadnosti — prehitre korenite spremembe v vlogi in delovanju sindikata — izmensko delo in oddaljenost članov sindikata od tovarne.

Kot subjektivne razloge lahko navedem: — nepravilno kadrovanje — neupoštevanje načel sindikalnega delovanja — še vedno premajhno vrednotenje dela sindikata in sindikalnih delavcev znotraj skupin in tudi TOZD.

Po izvršeni analizi našega delovanja smo ugotovili potrebo po utrditvi organizacije sindikata in določenih kadrovskih spremembah.

Sindikalno organizacijo moramo utrditi tako, da:

1. Uspešno izvršuje naloge, ki so ji določene v Ustavi.
2. Spremlja delovanje organov samoupravljanja in delegatov, jih usmerja in jim daje popolno podporo.
3. S svojimi predlogi prispeva k vsebini dela samoupravnih organov.
4. Onemogoča delovanje neformalnih skupin in naši družbi sovražnih elementov.
5. Onemogoča samovoljo posameznikov in organov pri upoštevanju predlogov sindikata, ki so člani v smislu smernic in nalog ZSS.
6. Organizira stalno obliko izobraževanja sindikata in še posebej poverjenikov.

DELEGATSKI SISTEM IN SAMOUPRAVLJANJE:

Sindikalna organizacija je nedvomno odigrala veliko vlogo pri reorganizaciji naše tovarne v smislu nove Ustave.

Samoupravljanje na nivoju TOZD, OZD in SOZD smo formirali po osnovnem ustavnem načelu — delegatskem sistemu.

Sindikalna organizacija je bila nosilec in je skupaj z ostalimi družbenopolitičnimi dejavniki neposredno kadrovala delegate tako za samoupravne organe v delovni organizaciji kot za samoupravne interesne skupnosti in občinsko skupščino.

Ugotavljamo, da delegatski sistem ni v popolnosti zaživel zaradi naslednjih razlogov:

- v samoupravnih aktih niso precizno določeni odnosi delegat — delegatska baza;
 - ni opredeljena odgovornost delegata do delegatskega dela;
 - časovno obdobje za uveljavitev delegatskega sistema je bilo zelo kratko, kar je povzročilo pojav neuskajenosti in pomanjkljivosti pri delu delegatov in delegacij;
 - pomanjkanje časa za proučitev materiala in dogovorov delegatov z bazo zaradi prepoznega dostavljanja materiala delegatom.
- Zavzemali se bomo, da bo izvršena revizija samoupravnega sistema po načelu, da bodo vse odločitve glede dogovarjanja, sporazumevanja in odločanja — sprejemane v bazi (TOZD in DS Skupnih služb). Po potrebi, da bomo preko delegatov sprejete odločitve prenašali naprej vse ostale strukture odločanja.

NEKATERI KOLIČINSKI IN VREDNOSTNI POKAZATELJI:

V poslovnem letu 1974 je delovni kolektiv TGA dosegel dober poslovni uspeh. Za primerjavo navajam nekaj osnovnih količinskih in vrednostnih pokazateljev v odnosu na leto 1973. — Aluminijevih proizvodov smo proizvedli 41.121 ton, kar je za 9% več kot leto prej, glinice kot Al₂O₃ 124.082 t, t.j. za 2% več

(Nadaljevanje na 10. strani)

Z občnega zbora sindikata

TOVARIŠICE IN TOVARIŠI — DRAGI GOSTJE!

Namen mojega uvodnega poročila je, da dopolnim poročilo, katerega ste sprejeli, da pojasnim nekatere stvari, pa da skušam dati smernice za razpravo ter bodoče delo in nalogo sindikalne organizacije.

Obdobje, v katerem je delovala sindikalna organizacija, je bilo družbenopolitično zelo razgibano, polno zelo pomembnih dogodkov in pozitivnih sprememb, ki so bile prisotne tako v delu sindikata kot v dogajanjih v vrstah zveze komunistov; naj omenim samo 8. kongres ZSS,

7. kongres ZSJ, 10. kongres ZKJ in 7. kongres ZKS.

Nova vloga in organiziranost sindikata, česar smo se tudi sami držali, je določena z novo Ustavo in s sklepi 8. kongresa ZSS.

Nova družbenopolitična vloga sindikatov je zelo in natančno opredeljena v Ustavi SFRJ in Ustavi SRS, naša naloga pa je, da to vlogo oživimo v vrstah članov sindikata znotraj OZD, pa da usposobimo sindikalna vodstva za delovanje v novih pogojih.

(Nadaljevanje z 9. strani)

- in anodne mase 43.644 ton, to je za 94% več.
- produktivnost dela smo v delovni organizaciji povečali za okrog 3%, ekonomičnost je porasla od 1,01 v letu 1973 na 1,06 in stopnja akumulativnosti od 8% na 14% v letu 1974.
- Kot rezultat večje proizvodnje, večje produktivnosti dela in ugodnih prodajnih cen, katere je podjetje doseglo predvsem v prvi polovici leta 1974, je celotni dohodek porasel na 57% in je znašal 81,8 st. milijarde. Doseženi dohodek je znašal 15,7 st. milijarde, t.j. 37% več, in ostanek dohodka 2,65 st. milijarde, kar je za 75% več kot leto prej.
- Ugoden finančni rezultat se tudi odraža pri delitvi osebnih dohodkov. V letu 1974 je znašala bruto masa za OD 10,3 milijarde in je za 34% večja od predhodnega obdobja. Povprečni osebni dohodki v delovni organizaciji so porasli od 241.800 na 312.400 st. din, t.j. za 29,2%.
- Povprečno število zaposlenih je poraslo od 1877 na 1916, t.j. za 2%. Število delovnih invalidov in dela manj zmognih delavcev iz leta v leto narašča. V letošnjem letu smo začeli resno delati na tem, da bodo tudi za te naše delavce odprta ustrezna delovna mesta. Pripravljamo programe na področju predelave aluminija in nekaterih vzporednih dejavnosti, kjer bodo lahko zaposleni za delo manj zmogni delavci.
- Za minulo leto lahko ugotovimo, da so bili delavci v TOZD redno obveščeni o osnovnih pokazatelji gospodarjenja TOZD in OZD; to je potrebno nadaljevati, informacije pa pripraviti bolj razumljive in dostopne slehernemu delavcu v delovni organizaciji.
- V delovni organizaciji pripravljamo srednjeročni plan za obdobje 1976—1980 in v okviru njega razvojne programe TOZD. Predvidevamo, da bi do leta 1980 povečali proizvodnjo primarnega aluminija na 70.000 ton, dosegli okrog 5.000 ton proizv. sekund. aluminija in okrog 10.000 predelave na bazi aluminija. Kompletna investicijska vlaganja v nove kapacitete in modernizacijo obstoječih bodo znašala okrog 100 starih milijard.

MEDSEBOJNI ODNOSI:

Z veseljem ugotavljamo, da so medsebojni odnosi delavcev v TOZD in delovni skupnosti Skupnih služb na zavidljivem nivoju, kar je zasluga ne le družbenopolitičnih organizacij, temveč tudi vodilnih in nekaterih vodstvenih delavcev.

Imamo občutek, da se nekoč debelo potegnjena črta med podrejenimi in nadrejenimi vse bolj izgublja in da prehajamo na medsebojno dogovarjanje pri izvrševanju vseh nalog, kar je nedvomno zelo pomembno in pozitivno.

Ne smemo mimo dejstva, da so k dobrim medsebojnim odnosom precej pripomogli tudi enodnevni rekreacijski izleti, medsebojna srečanja sindikalnih delavcev z drugimi sindikati izven naše tovarne, izmenjava izkušenj in ne nazadnje tudi naša medsebojna športna tekmovalna, pa popularna »aluminijada«.

DRUŽBENA PREHRANA:

Boljši organizaciji družbene prehrane smo dosedaj posvečali premalo pozornosti.

Zadovoljili smo se z dejstvom, da imamo organizirano prehrano in da je to dovolj.

Naša bodoča naloga bo, da bo na podlagi sindikalne liste in prispevka, ki ga plačujemo, urejena prehrana tako, da bo dosežen njen namen.

S tem v zvezi bomo samoupravnim organom predlagali vrsto ukrepov.

STANOVANJSKA VPRAŠANJA:

Naše podjetje posveča veliko pozornost in skrb za reševanje stanovanjskega vprašanja. V minulih letih smo zgradili 550 stanovanj in razdelili 358 kreditov za stanovanjsko izgradnjo.

Razveseljivo je dejstvo, da čakalna doba za stanovanje v naši tovarni ni daljša od 2 let.

V statutih TOZD smo uzakonili, da mora delavec dobiti stanovanje v petih letih od zaposlitve. To bo vsekakor pripomoglo mladim delavcem pri načrtovanju družine. Zavzemati se moramo, da bo ta rok še skrajšan.

Sindikalna organizacija je pri svojem delovanju tesno povezana s partijsko organizacijo in po aktivih mladih z mladinsko organizacijo.

Skupaj s partijsko organizacijo smo analizirali delovanje članov ZK v sindikatih; ugotovili smo, da aktivnost nekaterih članov ZK ni zadovoljiva in da posamezniki odklanjajo sprejemanje funkcij.

Tu bo potrebno uveljaviti sklepe X. kongresa ZK, ki povedo, da se ne smemo zadovoljiti z neaktivnostjo komunistov v sindikalnih vrstah.

Ugotavljamo, da so se odnosi z mladinsko organizacijo zelo izboljšali. To so v glavnem pripomogli aktivni mladi delavci, katere smo ustanovili v vseh OOS.

Sodelovanje s sindikalnimi organizacijami — članicami našega združenja — so več kot zadovoljivi.

SINDIKATI IN DRUŽBENO POLITIČNE ORGANIZACIJE:

S pomočjo teh smo ustanovili konferenco samoupravljalcev aluminijske industrije Jugoslavije.

Glede sodelovanja z občinsko sindikalno organizacijo moramo žal ugotoviti, da naši delegati niso vzpostavili trdnih vezi in stikov z občinskimi sindikalnimi organi in organizacijo. Tu bo potrebno narediti analizo o delovanju naših sindikalnih delegatov zaradi izboljšanja teh odnosov.

INTEGRACIJA:

V pripravah za integracijo smo sindikati morali premostiti celo vrsto težav, ki so izhajale iz preteklosti in iz nerazčiščenih odnosov, za kar je nedvomno bilo potrebno veliko dela.

V veliko podporo nam je bilo prizadevanje ostalih družbenopolitičnih dejavnikov za uresničenje dolgoletnih želja po integraciji in tudi polno razumevanje najvišjega vodilnega vrha TGA.

Skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami TGA in IMPOL smo ugotavljali vzroke za nepopolno uveljavitev SOZD; ti so:

1. Pomanjkljivi samoupravni akti, ki urejajo medsebojne odnose.
2. Nezasedena vodilna mesta v SOZD.
3. Neangažiranje skupnih družbenopolitičnih dejavnikov SOZD.
4. Nepravočasna priprava kratko in srednjeročnih programov dela SOZD.
5. Neenotno nastopanje OZD TGA in IMPOL izven SOZD.

Poskrbeti moramo za revizijo in dopolnitev samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD in izdelavo ostalih samoupravnih aktov in pogodb.

Poskrbeti moramo za čimhitrejšo zasedbo vodilnih delovnih mest v SOZD.

Poživeti moramo delo skupne sindikalne, partijske in mladinske organizacije.

ZAPOSLOVANJE INVALIDOV:

Po podatkih kadrovske službe imamo v tovarni 212 delovnih invalidov, ki so zdravje izgubili večinoma na delovnih mestih, za katera smo predlagali benifikacijo.

Naša dolžnost je, da te delavce zaposlimo na ustreznih delovnih mestih, katerih v tovarni trenutno ni. Vodstvo tovarne vlaga velike napore, da bi čimprej ustvarili delovna mesta za invalide. V te namene bo tovarna vložila znatna sredstva.

Te dni bomo podpisali sporazum o zaposlovanju nekaterih naših invalidov v novem obratu podjetja »LES« Ptuj; tega bomo sofinancirali.

Nuditi moramo vso podporo vodstvu podjetja v prizadevanjih za nadaljnjo predelavo aluminija zaradi zaposlovanja invalidov in delovne sile, ki bo sproščena po izvršeni stabilizaciji.

Glede delavcev, ki delajo na zdravju škodljivih delovnih mestih, bo potrebno izkoristiti vse možnosti za preprečevanje invalidnosti. Zato se moramo zavzemati, da bodo ustvarjeni pogoji za zdravstveno rekreacijo in počitek delavcev, za boljše preventivno zdravstveno zaščito naših delavcev v tovarni in izven nje.

V svojem poročilu sem skušal zajeti vsa področja delovanja naše organizacije. Prosim pristotne delegate in ostale, da moje poročilo še dopolnijo in tako prispevajo k formuliranju sklepov za bodoče delovanje naše organizacije.

Komisija za sklepe občnega zbora sindikata TGA »Boris Kidrič« Kidričevo, ta je bil izveden 11. aprila 1975, se je sestala na seji 5. maja 1975 z nalogo, da realizira sklep občnega zbora:

»Komisija za sklepe naj iz nakazanih predlogov pripravi sklepe konference, ki bodo posredovani vsem pristojnim organom za njihovo nadaljnje delo.«

Poročevalci in razpravljalci so se na občnem zboru dotaknili in nakazali precej vprašanj, katera je komisija zaradi boljšega pregleda razvrstila v posamezna področja.

I. SINDIKAT — SAMOUPRAVLJANJE

— Sindikalno organizacijo je utrditi tako, da s svojimi predlogi bogati vsebino dela samoupravnih organov.

— Da onemogoča delovanje neformalnih skupin in naši družbi sovražnih elementov.

— Da onemogoča samovoljno posameznikov in organov pri upoštevanju predlogov, ki so dani v smislu smernic in nalog ZSS.

— Posvetiti je potrebno vso pozornost sodelovanju sindikata v samoupravnih organih TGA, TOZD in DSSS.

— Pristopiti k reviziji samoupravnega sistema v TGA po načelu: vse odločitve glede dogovarjanja, sporazumevanja in odločanja je treba sprejemati v bazi (TOZD, DSSS).

— Vključiti nosilce aktivnosti samoupravnih organov v TGA — v akcije in naloge sindikata.

II. FUNKCIONALNOST DELA, ORGANIZIRANOST SINDIKATA

— Sindikalno organizacijo utrditi tako, da uspešno izvršuje naloge, ki so ji določene v Ustavu.

— Sindikat mora spremljati delovanje organov samoupravljanja in delegatov, jih usmerjati in jim dajati popolno podporo.

Sklepi, ki obvezujejo

— Realizirati naloge iz prejšnje mandatne dobe: vprašanje profesionalca v sindikatu, strokovne službe za spremljanje in delitev OD, zasedba tajnikov samoupravljanja po TOZD, referenta za rekreacijo.

— Posvetiti pozornost sprejemanju aktov sindikata v zveznem, republiškem in občinskem merilu.

— Aktivirati vodstva sindikata glede na hitrost razvoja dela.

— Doseči aktivnejše delo komisije za kulturno-prosvetno dejavnost.

— Vabiti k sodelovanju predstavnike ZSMS v TGA.

— Dajati podporo in pomoč pri akcijah zveze socialistične mladine Slovenije v TGA; delovnih in pri dodatnem izobraževanju.

— Realizirati podpis sporazuma o ustanovitvi konference OOS v TGA.

— Realizirati sklep o finančnem poslovanju po TOZD.

— Urediti nagrajevanje sindikalnih aktivistov za opravljanje nalog po delovnem času, ga uskladiti s samoupravnim sporazumom o nagrajevanju v zvezi sindikatov Slovenije.

— Realizirati obračun godbene sekcije iz leta 1974 in poiskati možnost za samostojno finančno poslovanje godbene sekcije.

— Posvetiti največjo aktivnost, da bo delo po OOS organizirano zaživelo.

— Posvetiti največjo aktivnost za zainteresiranje članstva za delo v sindikatu.

— Organizirati se tako, da ne bo akcije, ki bi tekla mimo sindikata in je pomembna za delavca.

— Aktivirati delo v sindikalnih skupinah, kjer ga mora čutiti sleherni član.

— Posvetiti pozornost boljšemu organiziranju akcij (Kozjansko), večji seznanitvi delavcev in pravilni usmeritvi.

— Angažirati člane OOK v sindikalne vrste.

— Vzpodbujati partijsko organizacijo v TGA k čimvečjemu prispevku članov v delu sindikata.

— Aktivirati delo v sindikalnih skupinah, kjer ga mora čutiti sleherni član.

— Posvetiti pozornost boljšemu organiziranju akcij (Kozjansko), večji seznanitvi delavcev in pravilni usmeritvi.

— Angažirati člane OOK v sindikalne vrste.

— Vzpodbujati partijsko organizacijo v TGA k čimvečjemu prispevku članov v delu sindikata.

III. ŽIVLJENJSKI IN DELOVNI POGOJI

— Ureditve prehrane — toplega obroka delavcev, da doseže svoj namen.

— Ustvaritev pogojev za zdravstveno rekreacijo in počitek delavcev ter boljše preventivno — zdravstveno zaščito v tovarni in izven nje.

— Podpora vodstvu podjetja pri iskanju rešitev za zaposlovanje invalidov.

IV. INTEGRACIJSKI PROCESI IN OBLIKE SODELOVANJA

— Revizija, dopolnitev samoupravnega sporazuma v SOZD TGA — IMPOL ter realizacija ostalih normativnih aktov in zasedba vodilnih delovnih mest.

— Izdelava akcijskega programa sindikalnega dela na ravni UNIAL, skupen nastop DPO za reševanje nalog in problemov.

— Enotna podpora sindikata, da bodo »aluminijci« Jugoslavije postavljeni v enak položaj, kot ga ima svetovna aluminijaska proizvodnja; ureditev sistemskih vprašanj, cene električne energije, ureditev taks in carin za surovine, premiranje.

— Dati prispevek k sklicu konference samoupravljalcev aluminijske industrije Jugoslavije zaradi boljšega povezovanja.

— Dati prispevek k sklicu konference samoupravljalcev aluminijske industrije Jugoslavije zaradi boljšega povezovanja.

V. KADROVSKA POLITIKA IN IZOBRAŽEVANJE

— Organiziranje stalne oblike izobraževanja sindikalnih članov in posebej poverjenikov.

— Nagraditi zaslužne delavce v vsakem TOZD in delovni skupnosti Skupnih služb — za sindikalno delo.

VI. OBVEŠČANJE

— Obveščanje delavcev v TOZD nadaljevati, informacije pripraviti v bolj razumljivi obliki in take, da bodo dostopne slehernemu delavcu v tovarni.

— Stremeti za tem, da ne bodo opuščani množični sestanki, občni zbori sindikata...

VII. OSNOVNA ORGANIZACIJA SINDIKATA — DEL OBČINSKE ORGANIZACIJE SINDIKATA

— Poglobiti sodelovanje z občinskim sindikalnim svetom, analizirati delovanje delegatov iz TGA.

— Zahtevati, da bodo materiali iz sindikalnih forumov prihajali pravočasno zaradi zagotavljanja možnosti za razprave.

— Vključitev sindikata v razreševanje otroškega varstva v občini.

Navedena vprašanja naj konferenca osnovnih organizacij sindikata TGA, osnovne organizacije TOZD in delovne skupnosti Skupnih služb vključijo v delovne programe v novi mandatni dobi. Smotre je potrebno časovno tako opredeliti, da bo aktivnost konkretna, razvrščena po stopnjah realiziranja, da bo znan čas rešitve.

Programi naj upošteva analizo stanja v delovni organizaciji; s tem pa že obvezujejo vse organe sindikata v TGA pred članstvom, pa pomenijo hkrati tudi njihovo široko podporo, ki bo omogočala, da bo upoštevano in zastopano mnenje članstva.

RAZVOJ TEHNIKE V LETU 2000

Napovedati tehnološke spremembe v prihodnosti, je sporen in vsekakor zapleten proces. Vsaka tehnološka sprememba je sestavljena iz treh faz:

1. Iznajdba novega proizvoda ali tehnološkega postopka;
2. presaditev tega proizvoda oz. tehnološkega postopka v prakso;
3. Razširitev proizvoda oz. tehnološkega postopka za širšo rabo.

Raziskovalci prihodnosti so razvili različne metode za napredovanje tehnoloških sprememb. Za napredovanje iznajdb v daljšem

snovi, intermetalni sistemi, zlitine kovin in kemičnih snovi); — nova zračna vozila (z zemlje krmiljeni stroji, letala z navpičnim ali skrajšanim vzletom in pristajanjem, superhelikopterji, orjaška nadzvočna letala);

- bolj zanesljivo in bolj dolgoročno napovedovanje vremena;
- novi viri energije za nepremične naprave (npr. magnetnohidromi, termoijski, termoelektrični, radioaktivni);
- novi viri energije za kopenski transport (baterije z veliko sposobnostjo vskladiščenja energije, baterijske celice pod vplivi,

— novi oz. boljši način in izkoriščanje oceanov (rudarstvo, izkop rudnin, načrtna gojitve rastlin in živali, viri energije);

- avtomatizirano in bolj mehansirano gospodinjstvo in vzdrževanje stanovanj;
- razširjena uporaba jedrskih reaktorjev kot vira energije;

— delna kontrola vremena in podnebja;

— praktična možnost za neposredno elektronsko komuniciranje z možgani in stimuliranje možganov;

— zamrznjenje ljudi za razmeroma daljše razdobje (mesece in leta);

— nove vrste cenelih, udobnih in zanesljivih tehnik za kontrolo rojstev;

— možnost spreminjanja spola še nerojenih otrok;

— splošno in znatno podaljšanje življenja, kasnejši nastop ostarelosti in v določenih mejah tudi pomlajevanje;

— splošno uporabljiva kvalitetna sintetična hrana in pijača (ogljikovi hidrati, maščobe, encimi, vitamini, kava, čaj, kako, alkoholne pijače);

— pogostejša uporaba transplantacije človeških organov;

— stalno naseljeni podvodni objekti in morda celo podvodne nasebine;

— razširjena uporaba robotov in »hišnih sužnjev«;

— kemične metode za izboljšanje spomina in učenja;

— novi in izboljšani materiali in oprema za zunanost in notranost poslopij (stekla s spremenljivo prozornostjo, kurjenje in hlajenje s pomočjo termoelektričnega učinka, elektroluminiscenčna in fosforescenčna razsvetljava);

— letelne plošče za posameznike;

— komercialno pridobivanje nafte iz škrljavcev;

— praktično uporabno razsoljevanje morske vode v velikem obsegu;

— »žepni računalnik« (morda celo dvosmerni žepni telefoni) in druge osebne elektronske priprave za komuniciranje, računanje in obdelovanje podatkov;

— ceneni (manj kot 20 dolarjev), vzdržljivi in zelo majhni televizijski sprejemniki na baterije;

— domači računalniki za vodenje gospodinjstva in za komuniciranje;

— programirano spanje;

— ceneni osebni in tovarni transport na največje razdalje;

— nove metode za hitro učenje jezikov;

— obsežna genetična kontrola rastlin in živali;

— razširjena uporaba »bioloških procesov« pri pridobivanju in predelavi rudnin;

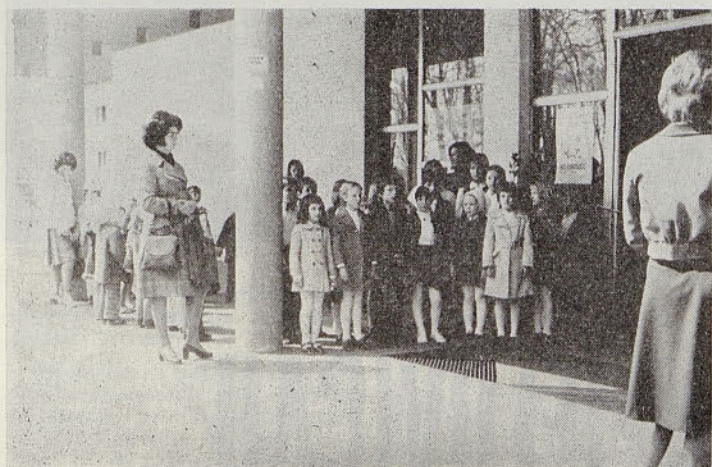
— splošna uporaba avtomatike in kibernetike pri upravljanju in v proizvodnji;

— nove tehnike za čuvanje oz. izboljšanje okolja;

— pomembno zmanjšanje dednih napak in napak, ki izvirajo iz rojstva;

— domače izobraževanje s pomočjo video naprav in programirano učenje s pomočjo računalnika.

Janez Sukič

Ob IV. krajevnem prazniku je bila tudi razstava cvetlic. Otovitve so se udeležili tudi najmlajši (Foto: K. Zorec)

časovnem razdobju zbirajo določene tehnične podatke, kot npr. razmerje med močjo in velikostjo strojev, največjo transportno hitrost, operativno energijo določenih naprav itd. Tako dobljene krivulje rasti oz. napredka nato ekstrapolirajo v prihodnost in npr. predvidijo, da se bodo še naprej vrstile iznajdbe vedno manjših strojev z zadostno močjo in uporabnostjo, da bodo transportna sredstva vedno hitrejša, da bodo stroji in druge naprave vedno bolj učinkovite.

V nadaljevanju bomo navedli samo nekatere od 100 tehničnih inovacij, ki sta jih za zadnje tretjino dvajsetega stoletja napovedala ameriška znanstvenika Herman Kahn in Anthony Wiener. Predvsem mlajšim bralcem Aluminija pa prepuščamo priložnost, da leta 2000 sami ugotovijo, kateri od napovedanih izumov je uresničen in kateri ne.

Ti izumi naj bi bili predvsem naslednji:

— novi materiali, ki zdržijo izredno visoke pritiske ali izredno visoke temperature;

— nove, oz. izboljšane super trpežne vrste blaga (vrste papirja, vlakna, plastičnih snovi);

— novi oz. izboljšani materiali za strojno opremo in tehnične pripomočke (plastične snovi, steklo, kovinske zlitine, kemične

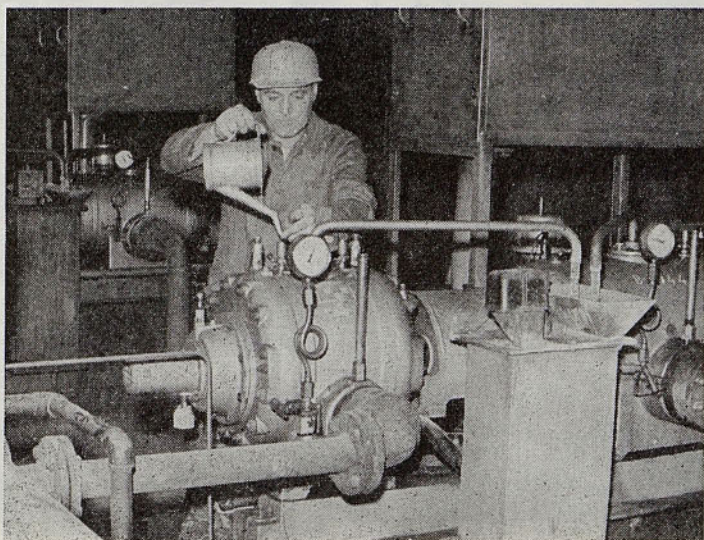
vom elektromagnetskih polj, stroji na reakcijski pogon, turbine);

— nove tehnike vodnega transporta (ogromne podmornice, posebne »ladje — kontejnerji«, ki lahko spreminjajo obliko, zelo razširjena uporaba velikih ladij, avtomatiziranih in specializiranih za posebne vrste tovorov);

— nove tehnike pri izobraževanju odraslih;

— kratkotrajno zamrznjenje človeka (za nekaj ur ali dni) v medicinske namene;

— tehnike izredno učinkovitega počivanja in spanja;

V kompresorski postaji

Odbor za kadre TOZD Tovarna glinice je na 13. redni seji 7. maja 1975 razpravljal o predlogu št. 621/75 Kadrovsko-socialnega sektorja za razpis štipendij za izredni študij in sprejel naslednji

SKLEP:

Odbor za kadre TOZD Tovarna glinice v skladu s 40. členom Pravilnika o izobraževanju in strokovnem izpopolnjevanju razpisuje pomoč pri izrednem študiju za študij na:

1. višji šoli — smer strojništvo	2 štipendiji
2. višji šoli — smer organizacija dela	2 štipendiji

Rok za prijave je 30 dni — v izobraževalnem centru podjetja ali na sedežu TOZD.

Odbor za kadre TOZD Promet je na 19. redni seji 9. maja 1975 razpravljal o internem razpisu štipendij in sprejel naslednji

SKLEP:

Odbor za kadre TOZD Promet razpisuje štipendiji za izredni študij na:

1. srednji šoli za žel.-prometno stroko	1 štipendija
2. srednji šoli za prometno stroko	1 štipendija

Rok za prijave je 30 dni — v izobraževalnem centru podjetja ali na sedežu TOZD.

Odbor za kadre DS Skupne službe je na 25. redni seji 9. maja 1975 razpravljal o internem razpisu štipendij za izredni študij in po daljši razpravi sprejel naslednji

SKLEP:

Odbor za kadre DS Skupne službe odobrava razpis štipendij za izredni študij na:

— visoki šoli — smer sociologija, psihologija ali pravo	1 štip.
— visoki šoli — ekonomska smer	2 štip.
— visoki šoli — tehnična smer	2 štip.
— visoki šoli — organizacijska smer	1 štip.
— višji šoli — ekonomska, tehnična, fiz. matem., upravno-pravna, organizacijska smer	8 štip.
— srednji šoli — ekonomska, tehnična, admin., gimnazija	12 štip.

Rok za prijave je 30 dni — v izobraževalnem centru podjetja ali na sedežu TOZD.

ZAHVALA

Podpisani Ivan Kota, zaposlen v TOZD Glinica, obrat Kotlarna, se čutim dolžnega zapisati teh nekaj kratkih besed v zahvalo za tako humano akcijo v naši sindikalni organizaciji.

Zato se najiskrenejše zahvaljujem celotnemu sindikalnemu odboru za izkazano priznanje, za obdaritev.

Predvsem pa se moram prav iskreno zahvaliti predstavnikom za nenadni obisk, za lepo tovariško voščilo za Praznik dela, predvsem pa za posredovano mi darilo.

Vaš večletni član kolektiva

Ivan Kota

Žetalski otroci

TABORNIKI DOSLEDNO IZVAJAJO SPREJETI PROGRAM

KMALU RAZVITJE PRAPORA V JELOVICAH

Minulo je le slabe tri mesece, ko smo v našem glasilu poročali o uspešnem občnem zboru taborniške organizacije — odreda »Boris Kidrič« v Kidričevem. Pa danes že spet lahko — tokrat s ponosom — ugotovimo, da v tem odredu resnično izvajajo sprejeti delovni program v akcijah, za katere so se takrat dogovorili.

Ne bi rad ponovno napravil napake, ki se mi je nehote vrnila v februarški številki, da sem pomotoma pozabil v sestavku omeniti dva od izredno aktivnih članov odbora taborniške organizacije. To sta Jože Marinko kot zelo aktiven član odbora in Ivan Repec kot gospodar, ki izredno skrbi za celoten inventar taborniške organizacije. Imenovana naj mi oprstita neljubo pomoto, kajti njuna aktivnost dosedaj je prav gotovo dokaz, da sta izredno poštvovalna in aktivna, pa da so se na občnem zboru dobro odločili za ta dva aktivna delavca, ki bosta z vsemi

ostalimi skušala taborniški organizaciji vrniti nekdanji sloves in primat. Imena kot so Bogo Hmelina, Anton Kovač, Ivan in Pavla Elsner in nešteto drugih, katere trenutno osebno ne poznam ali pa se jih ne spomnim, so naši taborniški organizaciji svetli liki v delu in uspehih, katere so nekoč dosegli in katere danes želimo nadaljevati.

Hitro po občnem zboru so se sestali taborniki in sklenili, da morajo storiti vse, da bo taborniški dom na Jelovcih čimprej tolikanj usposobljen vsaj v notranjosti, da bodo lahko izvedena razna

taborenje, pa ostali eno ali večdnevni izleti v prostih dnevih ali ob praznikih. Večkratni sestanki vodstva in tudi odreda tabornikov so brez dvoma dali izredne rezultate, ki so vidni na vsakem koraku, čeprav se v delo niso vključili vsi tako, kot bi to taborniki morali. Toda to mimogrede, kajti organizacija dosega iz dneva v dan vse večje uspehe na raznih področjih.

Ceprav so o uniformah govorili že nekaj let, so te sedaj vsaj v večini tukaj in so že doživele svoj prvi krst ob praznovanju 30-letnice naše zmage nad fašizmom v Mostju 26. aprila, ko se je precej tabornikov v uniformah udeležilo pohoda »Vsi po poteh revolucije!«

Pred tem so se taborniki že udeležili v Ptujju v Ljudskem vrtu območnega tekmovanja v taborniškem mnogoboju, v organizaciji Lackovega odreda iz Ptujja.

Ceprav v tem tekmovanju taborniki iz Kidričevega niso zasedli nobenega višjega mesta in so pristali nekje na zadnjih mestih, pa je to za vse tekmovalce in tudi za organizatorje, toliko kot katero od prvih mest, saj je tekmovanje bilo ob pogojih, ki za tabornike iz Kidričevega niso bili ugodni; namreč v veččinah, za katere niti nimajo rekvizitov, pa so se tega tekmovanja vendarle udeležili, čeprav so sodelovali znani odredi, med katerimi velja omeniti zlasti odred »Ukročena reka« iz Maribora.

Ob dnevu ustanovitve OF slovenskega naroda so priredili taborniški ogenj s pestrim programom in podelitvijo priznanj aktivnim delavcem. Ta je kljub nekaterim upravičljivim pomanjkljivostim povsem uspel. Organizirali so delo pri urejanju taborniškega doma na Jelovcih pri Stopercan. Tega je potrebno obnoviti in spravi

viti do lepšega izgleda. Vsekakor pa je razveseljivo to, da se v te akcije vključuje vse več mladih, kar je zopet dokaz, da v to organizacijo peljejo le poti, ki so ovenčane z določenimi uspehi, delovnimi akcijami in podobnim.

V eni od naslednjih številok Aluminija bomo člani naše delovne skupnosti (med njimi so tudi očetje in matere mladih tabornikov) izbrpno obvestili o nadaljnjem delu taborniške organizacije, pa o razvitju prapora organizacije, ki bi naj bilo predvidoma na dan borca — 4. julija — na Jelovcih pred taborniškim domom.

Glede vsestranskih priprav za SLO in minulega dela mladih v času NOV ob 30-letnici osvoboditve — pa več in obširneje v eni od naslednjih številok Aluminija!

Franc Meško

KINO PROGRAM

KINO SVOBODA KIDRIČEVO
bo predvajalo v juniju naslednje filme:

3. Fra Djavo	amer. barvna komedija
6.—7. Nepremagljivi Sem Valeš	ital. barvni vestern
10. Tajni vražji agent	ital. barvni pustolovski
13.—14. Divja dežela	angl. barvna drama
17. Kralj, dama, fant	amer.-nem. barvna komedija
21.—22. Smrtonošni domet na Brandvaju	amer. barvni kriminalni
24. Nevarna deklica	amer. barvni pustolovski
27.—28. Viva Pancho Villa	špan.-ital. barvni vestern

IZDAJA CENTRALNI DELAVSKI SVET
TOVARNE GLINICE IN ALUMINIJA »BORIS KIDRIČ«
KIDRIČEVO

Uredniški odbor:

Franc Vrlič — predsednik, člani: Konrad Rižner, Stojan Kerbler, dipl. Ing., Doroteja Puž, dipl. jur., Janez Sukič in odgovorni urednik tovarniškega časopisa Stane Tonejc, dipl. Ing.

Tisk: ZGP Pomurski tisk, TOZD Tiskarna, Murska Sobota
Člani kolektiva in upokojenci dobivajo list brezplačno.
Rokopisov in silk ne vračamo.

Iz Impola